

MILLIY TIKLANISH

18 (235)

2013 йил 15 май, чоршанба

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси

ЎзМТДП — www.mt.uz

Таҳририят — www.milliytiklanish.uz

2008 йил 30 октябрдан чиқа бошлаган

Бугунги кунда юртимизда таълим соҳасида қилинаётган ишлар хорижий экспертлар томонидан ижобий баҳоланмоқда

Маданият фестивали ёшлар қалбида Ватанга муҳаббат, истиқлол ғояларига садоқат туйғусини кучайтиришга хизмат қилмоқда

Сўнгги йилларда Нурота меъморий мажмуаси ўзгача қиёфа касб этаётгани кўпчилиكنинг эътиборини ўзига тортаётир

4 ЎзМТДП ДАСТУРИ — АМАЛДА

5 МАЪНАВИЯТ

8 КЎЗГУ

Хабарлар

Яна бир имконият

Пойтахтимиздаги Миллий матбуот марказида Ёш дастурчиларни тайёрлаш ва қўллаб-қувватлаш маркази томонидан замонавий ахборот технологиялари ривожига бағишланган матбуот анжумани бўлиб ўтди.

Тадбирда ёш дастурчиларни тайёрлаш ва қўллаб-қувватлаш, марказнинг ахборот маконидаги ўрнини мустаҳкамлаш, унинг фаолияти ҳозирда олиб бораётган бир нечта алоҳида йўналишларга бўлиниши ҳамда ташкилотнинг қайта номланиши, ташкил этилиш заруратлари ҳақида батафсил сўз борди. Эндиликда "BePro Дастурчилар маркази" корпоратив белгиси b (be) va p (pro) ҳарфлари йиғиндисидан иборат бўлиши таъкидланди. Ёш дастурчиларни тайёрлаш ва қўллаб-қувватлаш маркази ўтган 9 йиллик фаолияти давомида дастурий маҳсулотларни ишлаб чиқиш ва жорий этиш бўйича катта ҳажмдаги лойиҳаларни амалга оширди. Бугунги кунда марказ ахборот технологиялари соҳасида етук мутахассисларни тайёрлаб келмоқда.

Тараддуд

Пойтахтимизда "ArtWeek.Style.Uz — 2013" санъат ҳафталиги доирасида ўтказиладиган "Турли маданият — ягона дунё" мавзусидаги тасвирий санъат биеннаlesi олди-дан матбуот анжумани ўтказилди.

Ўзбекистон Бадий академияси, "Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми" жамғармаси ва Тошкент шаҳар ҳокимлиги ҳамкорлигида жорий йилнинг куз ойида еттинчи бор ўтказилади. Биенналедан кўзланган асосий мақсад мамлакатимиз тасвирий санъати соҳасида эришилган ютуқларни кенг жамоатчиликка намойиш этиш, ёшларнинг бадий дидини юксалтириш, мамлакатимиз ҳамда хорижий мусавирларнинг ўзаро мулоқоти учун кенг имкониятлар яратишдан иборатдир. Анжуманда таъкидланганидек, Тошкент биеннаlesi доирасида ранг-баранг кўргазмалар, маҳорат сабоқлари, ижодий учрашувлар, илмий-амалий конференциялар бўлиб ўтади.

"Китоб байрами"га марҳамат

Жорий йилнинг 23-24 май кунлари Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар марказларида ҳамда Тошкент шаҳридаги Ғафур Ғулом номидаги маданият ва истироҳат боғида "Адабиётга эътибор — келажакка, маънавиятга эътибор" шиори остида Республика "Китоб байрами" ўтказилади.

Тадбирда адабий-бадий, ижтимоий-сиёсий, маданий-маърифий ҳамда энциклопедик йўналишдаги китоблар тақдиротлари, таълиқли адиб ва шoirлар билан учрашувлар, совринли викториналар, санъат усталари ва ёш ижодкорларнинг концерти ташкил этилади. Республика "Китоб байрами"га истаган киши ташриф буюриши мумкин. Байрам тадбирларига кириш эркин.

Фракция ҳаёти

Депутатлик бирлашмалари

уларнинг қонун ижодкорлигига доир фаолияти кучайтирилмоқда

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партиясининг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси йиғилиши бўлиб ўтди. Унда фракция аъзолари, вазирлик ва ташкилотлар раҳбарлари, экспертлар, ҳуқуқшунослар ва мутахассислар, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этишди.

Йиғилишда яқинда кучга кирган "Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Регламенти тўғрисида"ги Қонунида белгилаб берилган устувор вазифалар батафсил кўриб чиқилиб, уларнинг бажарилиши юзасидан амалий чора-тадбирлар белгилаб олинди.

Маълумки, мазкур Қонунга биноан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Кенгаши ҳузурида киритилаётган қонунлар ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини кўриб чиқишни ташкил этиш бўйича уч кишидан иборат мувофиқлаштирувчи гуруҳ ташкил этилиши белгиланган.

Мувофиқлаштирувчи гуруҳ ўз фаолияти мобайнида Қонунчилик палатасига келиб тушадиган қонунлар лойиҳаларини, шунингдек, Қонунчилик палатаси кўриб чиқиши учун киритиладиган бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини Қонунчилик палатаси Регламенти талабларига мувофиқ рўйхатдан ўтказиш, қонунлар ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳалари тўғрисида Қонунчилик палатаси Кенгаши аъзоларини ўз вақтида хабардор қилиш билан шуғулланади.

2-бет

Парламент ҳаёти

Малакали педагог кадрлар

тайёрлашнинг ҳуқуқий асослари такомиллаштирилади

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмитаси томонидан "Олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва аттестациядан ўтказиш тизимини ҳуқуқий такомиллаштириш масалалари" мавзусида давра суҳбати ўтказилди. Унда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, Фан ва технологияларни ривожлантиришни мувофиқлаштириш қўмитаси, тегишли вазирликлар мутасаддилари, ёш олимлар ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Давра суҳбати иштирокчилари таъкидлаганидек, мустақиллик йилларида мамлакатимизда таълим тизимининг мустаҳкам ҳуқуқий асоси яратилди. Шунингдек, таълим жараёнининг барча босқичларини қамраб олувчи, замонавий ўқув-лаборатория ускуналари ва компьютер техникаси билан жиҳозланган умумтаълим

мактаблари, касб-хунар коллежлари ва академик лицейлар, олий таълим муассасаларидан иборат юқори талабларга жавоб берувчи узлуксиз таълимнинг яхлит тизими яратилгани ёшларнинг билим олиши, касб-хунар эгаллашларида муҳим аҳамият касб этмоқда.

4-бет

Муносабат

Тинчлик учун кураш — муқаддас бурчимиз

Улуғбек ЖАЛМЕНОВ,
ЎзМТДП фракцияси аъзоси:

— Мамлакатимиз мустақилликка эришганидан буён ўтган тарихан қисқа давр ичида дунёда ўзининг муносиб ўрнини эгаллади. Юртимизда давлатимиз раҳбари ташаббуси ва раҳнамолигида ҳуқуқий демократик давлат қуриш, фуқаролик жамиятини шакллантириш борасида амалга оширилаётган ислохотлар натижасида қўлга киритилаётган улкан ўзгариш ва ютуқлар халқаро ҳамжамият томонидан эътироф этилмоқда. Шу билан биргаликда бу эътироф давлатимизнинг жаҳон аҳлига яхши маълум бўлган минтақамизда барқарорлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашга қаратилган ташаббусларида ҳам амалий ифодасини топади. Бу саъй-ҳаракатлар эса, ўз навбатида, мамлакатимизнинг халқаро майдонда олиб бораётган ҳар томонлама пухта ўйланган ташқи сиёсати сифатида намоён бўлмоқда.

Президентимиз 9 май Хотира ва қадрлаш куни муносабати билан оммавий ахборот воситалари вакиллари берган интервьюсида "Биз бугун қандай шиддат билан ўзгариб,

ён-атрофимизда қарама-қаршилик, хавф-хатарлар кучайиб бораётган нотинч замонда яшаётганимизни кузатиш ва англаш қийин эмас" деб таъкидладилар. Давлатимиз раҳбари, шунингдек, қўшни Афғонистонда ўттиз йилдан кўпроқ давом этаётган уруш ҳозирги кунда бизнинг ҳудудимизда, бутун Марказий Осиё минтақасида тинчлик ва барқарорликка хавф-хатар туғдириши мумкинлигини алоҳида эътироф этдилар.

Дарҳақиқат, ҳаётимиздан мисол келтирадиган бўлсак, қўшнимизнинг уйида бўлаётган жанжал бизни ҳам хавотирга солиши, яқинларимиз руҳиятига ёмон таъсир қилиши табиий. Шу нуқтаи назардан глобаллашув жараёнида шиддат билан кечаётган, баъзи минтақаларда қуролли тўқнашувлар кескин авж олаётган бугунги даврда тинчлик ва барқарорлик қадри нақадар улуғ неъмат экани барчамизга аён.

2-бет

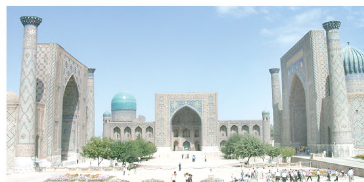
Ҳуқуқий эксперимент

Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш жараёнида ахборот соҳасини ислох қилиш, ахборот ва сўз эркинлигини таъминлаш масаласига алоҳида эътибор қаратилмоқда. Жумладан, парламент палаталари қўшма мажлисида илгари сурилган концепцияга мувофиқ ишлаб чиқилган "Давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолиятининг очиқлиги тўғрисида"ги қонун лойиҳаси давлат ҳокимияти бошқаруви органлари фаолиятининг жамоатчиликни хабардор қилишнинг ҳуқуқий тартиб-қоидалари ва механизмларини аниқ белгилаш, фуқароларнинг давлат органлари томонидан қабул қилинаётган қарорлар, чора-тадбирлар ва уларнинг ижросига доир ахборот ва маълумотлардан кенг ва очиқ фойдаланишини таъминлашни назарда тутди.

Тайёргарликдан амалий босқичга ўтилди

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2013 йил 20 мартдаги "Давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолиятининг очиқлиги тўғрисида"ги қонун лойиҳаси синови бўйича ҳуқуқий эксперимент ўтказиш ҳақида"ги Фармойишига биноан Бухоро ва Самарқанд вилоят ҳокимликлари негизда ҳуқуқий эксперимент ўтказилмоқда.

4-бет

"Milliy tiklanish" газетасига обуна бўлинг!

Нашр кўрсаткичи — 158

Аёллар қаноти

Сайловлар жараёни

партия сафидаги хотин-қизларни
фаолликка ундайди

Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси “Аёллар қаноти”, партиянинг Олий Мажлиси Қонунчилик палатасидаги фракцияси ҳамда Тошкент давлат архитектура ва қурилиш институти ҳамкорлигида “Сайловларда хотин-қизлар фаоллигини оши-рининг долзарб масалалари” мавзусида семинар ташкил этилди. Унда партия Марказий Кенгаши ва Олий Мажлиси Қонунчи-лик палатасидаги фракцияси аъзолари, Мар-казий Кенгаш Ижроия Кўмитаси девони ходимла-ри, “Аёллар қаноти” етак-чилари, Тошкент давлат архитектура ва қурилиш институти профессор-ўқитувчилари ҳамда ёшлар иштирок этдилар.

Семинар ЎзМТДП дастури ва сай-ловолди Платформасида белгилан-ган мақсад ва вазифалардан келиб чиққан ҳолда хотин-қизларнинг жа-миятни модернизация қилиш ва ян-гилаш, ҳуқуқий демократик давлат барпо этишдаги ролини кучайтириш, сиёсий етук аёллар ҳисобига партиянинг кадрлар захирасини мустаҳкамлаш, ёшларнинг мамла-катимиз сайлов тизими ва қонунчи-лиги борасидаги билимларини яна-да оширишга кўмаклашиш мақса-дида ташкил этилди.

Семинарни Тошкент давлат архи-тектура ва қурилиш институти рек-тори Т.Низомов кириш сўзи билан очди. Нотиқ ўз сўзида сайловлар замонавий демократик давлатлар-даги сиёсий жараёнларнинг муҳим таркибий қисми эканлиги, ундаги иштирок орқали аҳолининг кенг қат-ламлари сиёсий ҳаётга жалб қили-ниши ва бу жараён фуқаролардан алоҳида масъулият талаб этишини таъкидлади.

— Мамлакатимизда хотин-қизлар-нинг жамият ҳаётидаги ролини ку-чайтириш, манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган 80 дан ортқ миллий ва халқро ҳужжатлар қабул қилинган, - деди семинарда сўзга чиққан ЎзМТДП фракцияси аъзоси Олтиной Эсонова. — Бу эса, мамла-

катимизда амалга оширилаётган де-мократик ўзгаришларга тўлиқ мос ҳолда хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини янада ошириш, уларнинг оила, давлат ва жамият қури-лишидаги вазифаларини ҳал этиш-даги ўрни ҳамда нуфузини юксалти-ришга хизмат қилмоқда.

Таъкидланганидек, бугунги кунда давлатимиз раҳбари томонидан хо-тин-қизларнинг давлат ва жамият бошқарувидаги иштирокига алоҳида эътибор қаратилмоқда. Айниқса, хо-тин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш, сиёсий-ҳуқуқий билимларини юксалтириш ва уларга керакли шарт-шароит ва имконият-лар яратиш давлат сиёсати даража-сида амалга оширилмоқда. Бу имко-ниятлар сиёсий партиялар сафидаги аёлларни ҳам фаолликка ундамоқда. Жумладан, ЎзМТДП “Аёллар қаноти” ўз атрофига 80 минг нафарга яқин хотин-қизларни бирлаштирган. Бу ЎзМТДП аъзоларининг 47,9 фоизини ташкил этади.

ЎзМТДП «Аёллар қаноти» томони-дан партия дастури ва сайловолди Платформасида белгилаб қўйилга-нидек, хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш ва жа-миятда муносиб ўрин эгаллашлариға кўмаклашиш, улар орасидан етакчи-лик қобилиятига эга лидер аёлларни аниқлаб истеъдодларини рўёбга чи-кариш, хотин-қизлар ҳуқуқлари ва эркинликларини, уларнинг манфаат-ларини таъминлаш мақсадида жорий йилнинг ўтган даврида 900 дан зиёд тарғибот-ташвиқот тадбирлари ўтка-зилди. Бу тарғибот ишлари самараси сайловлар жараёнида муҳим аҳамият касб этиши шубҳасиз.

Ҳанифа ЗОКИРОВА,
ЎзМТДП Марказий Кенгаши
Ижроия Кўмитаси девони бўлим бошлиғи:

— Тобора яқинлашаётган сайлов-лар жараёни сиёсий партиялар зим-масига масъулиятли вазифалар юк-лайди. Бу жараёнда ЎзМТДПнинг ҳар бир фаоли партия дастурий мақсад ва вазифаларини тарғиб этишга ин-тилади. Жойларда электорат билан доимий мулоқотда бўлиш сайловлар жараёнида аини муддао бўлади. Чун-ки халқ ўзи ишонган ва ҳар жиҳатдан фаол номзодларга овоз беради. Шу нуктаи назардан сайловлар жараё-нига тайёргарлик қўриш, энг муно-сиб номзодларни кадрлар захира-сига олиш ва уларнинг сиёсий-ҳуқуқий саводхонлигини юксалти-ришда бугунги семинар муҳим аҳами-ят касб этади.

Шоҳида МИРЗАЕВА,
“Milliy tiklanish” мухбири

Соғлом авлод

Соғ танда соғлом ақл

спортни ривожлантиришга кўмаклашиш
партия дастурий мақсадларидандир

Ёш авлоднинг соғлом тарзда вояга етиши, уларнинг ҳар то-монлама етук инсонлар бўлиб камол топишида спортнинг ўрни бекиёс. Шу боис юртимизда спортни ривожлантиришга бўлган эътибор кундан кунга ортиб бормоқда. Бу жараёнлар-да муносиб иштирок этиш ва соҳани ривожлантиришга кўмак-лашиш ЎзМТДПнинг устувор мақсад ҳамда вазифалари сира-сига қиради.

ЎзМТДП Хоразм вилоят Кенгаши ва “Соғлом авлод учун” халқро хайрия жам-фармаси ҳудудий бўлими ўртасида имзо-ланган меморандум асосида вилоят бо-лалар сув спорти мажмуасида “Нафосат олами” шиори остида сузиш мусобақаси ўтказилди.

— Сузиш инсонни жисмонан чиниқти-риб, иммун тизимини мустаҳкамлайди, турли касалликларнинг олдини олишда кат-та ёрдам беради, - дейди партия вилоят Кенгаши Ижроия Кўмитаси етакчи мута-хассиси Н.Нуриллаева. — Шу боис, бу гал-ги мусобақани айнан ана шу спорт тури бўйича ташкил қилдик. Мақсадимиз партия сайловолди Платформасида белгиланган аҳоли соғлигини мустаҳкамлаш, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, жамиятда соғ-лом турмуш тарзини тарғиб қилиш ва спорт соҳасини ривожлантиришга кўмаклашиш, қолаверса, бу каби спорт мусобақалари

Миллий тикланиш

18 (235) 2013 йил
15 май, чоршанба

Соғлом авлод

Соғ танда соғлом ақл

спортни ривожлантиришга кўмаклашиш
партия дастурий мақсадларидандир

ёш авлод вакилларини янада интилишга, ҳаракатчан бўлишга чорлайди, улар қалби-да ўзига бўлган ишонч туйғусини юксалти-ришга хизмат қилиши шубҳасиз. Мусобақа давомида қизгин баҳслардан сўнг ўғил болалар ўртасида Денис Галь-кин, қизлар ўртасида эса Бибиҳожар Ра-ҳимбоевага голиблик шохсупаси насиб этди. Голибларга ЎзМТДП Хоразм вилоят Кенгашининг эсдалик совғалари тақдим қилинди.

Динора РАХИМОВА,
ЎзМТДП аъзоси, Янгиариқ
туманидаги 31-сон умумтаълим
мактаби жисмоний тарбия
фани ўқитувчиси:

— Истиклол йилларида болалар спортни ривожлантиришга қаратилаётган эъти-бор ва ғамхўрлик фарзандларимиз камол-отида муҳим аҳамият касб этмоқда. “Миллий тикланиш” демократик партия-си ташаббуси билан ташкил қилинган “На-фосат олами” спорт фестивали иштирок-чиларда катта таассурот қолдирди. Му-тахассис сифатида ушбу тадбирлар бе-киёс аҳамиятга эга эканлигини алоҳида эътироф этишни истардим. Бу каби тад-бирлар ёшларнинг жисмоний ва маъна-вий камолотида муҳим ўрин тутайди. Улар-ни ҳар доим олдинга интилишга ундайди, фаолликка даяват этади.

Баҳодир МАМАТХОНОВ,
ЎзМТДП Марказий Кенгаши
Ижроия Кўмитаси девони
бош мутахассиси,
Мухтарама РАМАЗОНОВА,
“Milliy tiklanish” мухбири

Хроника

Маънавиятни юксалтириш

партия ҳудудий Кенгашлари нигоҳида

СИРДАРЁ

Истиклолнинг илк кунларидан мамлакатимизда хотин-қизларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, уларнинг жамият ва оиладаги мавқеини юксалтириш, оналик ва болаликни ҳимоя қилиш устувор вазифа сифатида белгиланган. Бу борадаги ишларга кўмаклашиш мақсадида ЎзМТДП ҳудудий Кенгашларида ўтказилаётган тадбир-ларда хотин-қизларнинг оила ҳамда жамиятдаги мавқеини янада оширишга эътибор қаратилмоқда.

Партия Ховос туман Кенгаши ҳамда “Камолот” ЁИХ туман кен-гаши ҳамкорлигида “Аёлларнинг жамият ҳаётидаги ўрни ва роли” мавзусида давра суҳбати ташкил этилди. Унда партия вилоят ва туман Кенгаши Ижроия Кўмитаси девони ходимлари, “Аёллар қаноти” етакчилари, қишлоқ фуқаролар йиғини фаоллари ва хо-тин-қизлар иштирок этди.

Таъкидланганидек, мустақиллик йилларида хотин-қизларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш мақсадида яратилган кенг имконият ва шарт-шароитлар натижасида аёллар жамиятнинг турли жабҳа-ларида фаоллик ва ташаббускорлик кўрсатишмоқда. Бу борада амалга оширилаётган ислохотлар жараёни, албатта, ЎзМТДП фа-олиятида ҳам ўз аксини топмоқда.

— Хотин-қизларнинг жамиятни модернизация қилиш ва янги-лаш, маънавий қадриятларни, халқ анъаналарини сақлаш ҳамда бойитиш жараёнларида тўлақонли ва фаол иштирок этишини таъминлаш йўлида изчил фаолият олиб бориш партиямиз сайло-волди Платформасида белгиланган устувор вазифалардан сана-лади, - деди ЎзМТДП Ховос туман Кенгаши Ижроия Кўмитаси раиси ўринбосари А. Норжигитов. — Мазкур дастурий мақсадла-римиз ижросига қаратилган тарғибот тадбирлари аёлларнинг сиёсий-ҳуқуқий билимларини ошириш, шу билан бир қаторда, уларни жамият ижтимоий-сиёсий ҳаётида фаол иштирок этишга ундамоқда. Ушбу тадбир ҳам бу борадаги ишларимизнинг манти-қий давоми сифатида хотин-қизларнинг ташаббускорлигини, ис-теъдод ва маҳоратларини намоён қилишга қаратилган.

Тадбирга йиғилганлар ЎзМТДПнинг дастурий мақсад-вазифа-лари билан ақндан танишиб, унинг сафига кириш истагини билдирдилар.

НАМАНГАН

ЎзМТДП Чортоқ туман Кенгаши ташаббуси билан “Глобалла-шаётган дунёда Ўзбекистон ёшларининг ўрни” мавзусида ёшлар билан учрашув ташкил этилди. Тадбирдан қўзланган мақсад ёш авлодни миллий-маънавий, тарихий қадриятларимизга ҳурмат руҳида ва ўтмиш меросимизнинг ҳақиқий билимдони қилиб тарбия-лаш, турли оқимларга кириб қолишларидан сақлаш, унинг салбий оқибатларини ёшларга тушунтиришдан иборат бўлди.

— Жамиятимиз тараққиёти, Ватанимиз равнақи ёш авлоднинг илмий салоҳияти, миллий ва умумбашарий қадриятлар асосида тарбия топишга боғлиқ, - деди тадбирда сўз олган партия вилоят Кенгаши Ижроия Кўмитаси девони раҳбари Ю.Раҳимова. — Шу боис бугун мамлакатимиз ёшларига ўз истак ва хоҳишларига қўра ўқиш, билим олиш, касб-хунар эгаллашлари учун барча шароитлар яратиб берилган. Келажагимиз эгалари бу имкониятлардан унум-ли фойдаланиб, жамият тараққиётига ҳисса қўишлари лозим. Фойдала машғулотлар билан машғул бўлган, маънавияти юксак ёшлар турли салбий оқимлар таъсирига тушиб қолмайдилар. Аксинча, глобллашиб бораётган ахборот асрининг турли қўрни-шидаги хуржурлардан, маънавий таҳдидлардан сергак тортиб, атрофдагиларни ҳам огоҳликка даяват этади. Бу борада партия “Ёшлар қаноти” қошидаги “Ёш сиёсий билимдонлар” клуби атро-фида бирлашган ёшлар ўз тенгдошларига партия гоя-мақсадла-рини етказиш билан бирга уларни фаоллик, билимдонлик ва огоҳликка ундашди.

Учрашув давомида ёшларни ёт гоьлардан асраш учун мафку-равий иммунитетни шакллантириш ҳамда уларнинг бўш вақтла-рини мазмунли ўтказиш бўйича тақдифлар берилди. Шунингдек, юртимиз ёшларининг ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш, истеъдод ва маҳоратларини намоён қилишга қаратилган шарт-шароитлардан унумли фойдаланиши кераклиги алоҳида таъкид-лаб ўтилди.

САМАРҚАНД

ЎзМТДП Каттақўрғон туман Кенгаши ҳамда “Нуроний” жамоат-чилик маркази туман бўлими ҳамкорлигида “Инсон хотираси бо-қий, қадр-қиммати улуг” мавзусида тадбир ўтказилди.

Йиғилишда сўзга чиққанлар тинчлик энг улуг неъмат эканлиги, унинг қадрига етиш ва фаровон жамиятдаги кенг имкониятлардан унумли фойдаланиш лозимлигини эътироф этдилар. Шунингдек, бугунги эзгу амалларимиз ва ютуқларимиз юртимиз келажагига таянч бўлиши, қолаверса, биздан кейинги авлодларни янги зафар-ларга руҳлантириши ва илҳомлантиришини таъкидладилар.

— Она диёримизнинг ҳурлиги ва истиклолини, эркин ва фаровон ҳаётини асраб-авайлаш, фидойи ота-боболаримизга муносиб ҳур-мат ва эҳтиром кўрсатиш бизнинг бурчимиздир, - деди халқ депутатлари Самарқанд шаҳар Кенгашига ЎзМТДПдан сайланган депутат Ш.Ҳамроева. — Айниқса, ёш авлодни аждодларимизга муносиб ворис қилиб тарбиялаш, ЎзМТДП дастурий мақсадлари-да белгиланганидек, ёшларда миллий тарих ва халқ анъаналарига чуқур ҳурмат туйғусини уйғотиш, уларни ватанпарварлик, миллий гоьга содиқлик руҳида тарбиялаш вазифалари бевосита биз депу-татларга катта масъулият юклайди.

Тадбирда ЎзМТДП Самарқанд вилоят Кенгаши аъзолари, партия фаоллари, халқ депутатлари вилоят, шаҳар ва туман Кенгашлари-га ЎзМТДПдан сайланган депутатлар, “Нуроний” жамоатчилик маркази туман бўлими ходимлари ҳамда ёшлар иштирок этди.

ЖИЗЗАХ

Эркин фуқаролик жамияти, озод ва обод Ватан қуриш энг устувор вазифамиз экан, бунга биринчи галда маънан ва жисмо-нан соғлом авлод, соғлом жамият орқали эришиш мумкин. Ота-боболаримиздан мерос бўлиб келаятган тарбия мезонлари, мил-лий қадрият ва анъаналар асосида соғлом турмуш тарзини юксал-тиришга қаратилган тадбирлар қўзланган мақсадга эришишнинг муҳим омилдир.

ЎзМТДП Жиззах вилоят ва Фаллаорол туман Кенгашлари ҳам-корлигида “Обод турмуш йили”га бағишлаб “Соғлом турмуш тарзи ва миллий анъаналар” мавзусида тадбир ўтказилди. Тадбирда ўсиб келаятган ёш авлодни илмий, интеллектуал салоҳияти кенг, маънан етук, жисмонан соғлом инсонлар қилиб тарбиялаш мамла-катимиз тараққиётининг асоси эканлиги алоҳида таъкидланди. Йиғилишда сўзга чиққан ЎзМТДП Жиззах вилоят Кенгаши Ижроия кўмитаси девони бош мутахассиси Барно Болтаева, етакчи мута-хассис Бибимарям Ғозиева партия томонидан ёшлар орасида соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш, оилаларда маънавий муҳит-ни соғломлаштириш, аҳолининг тиббий маданиятини юксалти-ришга кўмаклашиш борасида қилинаётган ишлар ҳақида батаф-сил маълумот бердилар.

Тадбирда соғлом турмуш тарзининг моҳияти, соғлом ҳаёт ке-чи-ришга салбий таъсир кўрсатувчи омиллар, соғлом онг, дунёқара-шинг шаклланиши, бугунги кунда миллий маданиятга жиддий таҳдид солаётган оммавий маданият, унга қарши миллий маъна-виятни куrollантириш, ёшларимизда мафкуравий иммунитетни юксалтириш борасида қилинган маърузалар ёшлар дунёқараши-нинг кенгайишига хизмат қилиши шубҳасиз.

М.КОМИЛОВА,
“Milliy tiklanish” мухбири

Бошланғич партия ташкилотлари — бош таянчимиз

Партия хайрихоҳлари ташаббуси

билан янги қўйи бўгин иш бошлады

Мамлакатимиз ҳаётида кечаяётган изчил ислохот-лар жараёнида фаол иштирок этиш, фуқароларда дахлдорлик ҳиссини кучайтиришга кўмаклашиш, партия дастурий вазифаларини кенг тарғиб қилиш орқали хайрихоҳларнинг сон ва сифат жиҳатдан барқарорлигига эришиш ЎзМТДП фаолиятининг асо-сий мезони саналади.

Таъкидлаш ўринлики, бу жа-раёнда партиянинг таянч бўғини саналган бошланғич партия таш-килотлари алоҳида аҳамиятга эга. Мазкур бўғиннинг сайлов округлари, маҳаллалар, меҳнат жамоалари ва ёшлар ўртасида мунтазам равишда сайловчилар манфаатлари, хоҳиш-истаклари-га уйғун бўлган партия дастурий вазифаларини кенг тарғиб қилиш, рўёбга чиқаришга қар-тилган ташаббуслари хайрихоҳ-ларимиз сафининг кенгайишига хизмат қилади.

Бугунги кунда ЎзМТДП Жиз-зах вилоят Кенгаши тасарру-фида 217 та бошланғич партия ташкилотли мавжуд. Бошланғич партия ташкилотлари фаолияти-ни такомиллаштириш юзаси-дан қилинаётган сайё-ҳаракат-лар туфайли куйи бўғинлар сони ўтган йилга нисбатан 14 тага кўпайди.

Вилоят педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институтида партия-нинг янги бошланғич партия ташкилоти тузилди. ЎзМТДП Жиззах шаҳар Кенгаши тасар-руфидаги мазкур бошланғич партия ташкилоти таълим мас-

канида фаолият олиб бораёт-ган бир гуруҳ партия хайри-хоҳларининг сайё-ҳаракати би-лан вужудга келди. Куйи бўғин ташкил этиш муносабати би-лан ўтказилган тадбирда сўзга чиққан ЎзМТДП шаҳар Кенга-ши Ижроия Кўмитаси раиси Баҳром Мамажонов ҳамда ви-лоят педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини оши-риш институти проректори Ак-бар Содиков фуқаролар сиё-сий онгининг юксалиши, фа-олигининг ортиси мамлака-тимизни модернизация қилиш ва жамиятни демократлашти-риш йўлида олиб борилаётган ислохотларнинг янада жадал-лашувида муҳим аҳамият касб этишини таъкидладилар.

Айтиш керакки, катта тажри-ба ва кўп йиллик салоҳиятга эга бўлган мазкур институтда бугунги кунда 100 нафарга яқин педагог фаолият олиб боради. Замонавий жиҳозлар, дарслик ва ўқув-методиқ қўлланмалар билан таъминланган ўқув юр-тида ўқитувчиларнинг илмий-педагогик малакаларини оши-ришлари учун зарур шарт-ша-роитлар яратилган. Бу ерда ҳар

ойда мунтазам равишда

вилоятнинг турли ҳудудларидан келган қарийб 400 нафар ўқитувчининг тажриба ва мала-каси оширилади. Маскан ўқитувчиларни бевосита таъ-лимга жорий этилаётган янги педагогик технологиялар билан таништириш, соҳа ходимлари-нинг ўзаро тажриба алмашиш-лариға шароит яратиб беради.

ЎзМТДП сайловолди Плат-формасида таъкидланганидек, партия халқ таълимининг ривож-лантириш соҳасида кадрлар тайёрлаш устувор принцип экан-лигига амал қилади. Чунки фан-нинг ривожланиши мамлакат тараққиётини белгилаб берув-чи асосий мезонлардан бири бўлиб, фан соҳасини ривожлан-тириш, мамлакатимизнинг ил-мий зиёлиларини қўллаб-қув-ватлаш, соҳаға доир қонун ҳуж-жатларини такомиллаштириш партиянинг асосий вазифала-ридан бири. Шундан келиб чиқ-қан ҳолда айтиш мумкинки, Жиззах вилоят педагог кадр-ларни қайта тайёрлаш ва мала-касини ошириш институти ўзи-нинг амалий фаолияти билан дастурий мақсадларимизнинг фаол иштирокчиси саналади.

Тадбирда институтнинг бир гуруҳ ходимлари партия са-фия қабул қилиниб, уларга аъзолик гувоҳномалари топ-ширилди. Бошланғич партия ташкилотига БПТ кундалиги, ЎзМТДП Устави ва Дастури ва бошқа зарур ҳужжатлар тақ-дим этилди.

Илҳом УБАЙДУЛЛАЕВ,
Жиззах вилоят педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва
малакасини ошириш институти катта ўқитувчиси,
БЛАП етакчиси:

— Бошланғич партия ташкилоти зиммасидаги вазифалар, унинг ишини тўғри ташкил этиш ва фаолиятида самарадорликка эришиш юзасидан батафсил тушунчага эга бўлдик. Партияга хайрихоҳ бир гуруҳ ҳамкасбларимизнинг ташаббуси билан ташкил этилган мазкур куйи бўгин ўз ишини ана шу мезонлар асосида амалга оширади. Чунки, ЎзМТДП сайловолди Платформасида таъкидланганидек, партия инсон омилни такомиллаштиришга, миллий анъаналар ва жаҳон ютуқларини ҳисобга олган ҳолда таълим-тарбия тизимини янада ривожлантириш ва сифат жиҳатдан янги босқичга қўтариш орқали мамлакатимизнинг интеллектуал салоҳиятини мустаҳкам-лашга қаратилган чора-тадбирлар ишлаб чиқилиши ва амалга оширилишида фаол иштирок этишни ўзининг муҳим вазифаси, деб билади. Бу жараён эса таълим тизими билан чамбарчас боғланган. Жойларда партияимизнинг мана шундай устувор вазифаларини амал-да таъбиқ этишчи куч сифатида иш олиб бораар эканмиз, энг биринчи галда, таълим, илм-фан миллий тизимини жаҳон тизимига интегр-ациялаш, масъулиятли, маънавий бой ва эътиқоди мустаҳкам шахсни шакллантиришда фаол иштирок этишимиз зарур. Ўқитувчи-мураб-бийлар, педагогларнинг маънавий, шахсий ва касбий маҳорати, салоҳияти ана шу мақсад йўлида хизмат қилади.

Дилрабо ФОЗИЛОВА,
ЎзМТДП аъзоси:

— Тарихга, маънавият, халқ анъаналари ва қадриятларига нисбатан ҳурмат, бир сўз билан айтганда, миллий ўзликка бўлган эҳтиром ҳақиқий инсонийликни кўрсатувчи муҳим сифат. ЎзМТДП Дастури, сайловолди Платформаси билан танишар эканмиз, дастурий мақсад ва вазифалар мамлакатимизнинг ҳар бир фуқароси онгида ана шу эзгу фазилатларни тарбиялаш, ватанпарварлик туйғусини сингдиришга қаратилгани мени партия аъзоси бўлишга ундади. Партия сафини унинг гоьлари ва мақ-садларига хайрихоҳ инсонлар билан кенгайтириш, дастурий мақсадлар йўлида кенг қўламли тарғибот-ташвиқот ишлари олиб бориш, электрот манфаатларини таъминлаш йўлида ЎзМТДП Жиззах шаҳар Кенгаши, депутатлар билан ҳамкорликда фаолият олиб бориш БПТнинг асосий вазифаси бўлиб қолади.

Дилноза ҲАЙИТОВА,
ЎзМТДП Жиззах вилоят Кенгаши матбуот котиби

Малакали педагог кадрлар

тайёрлашнинг ҳуқуқий асослари такомиллаштирилади

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Йиғилишни Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмитаси раиси, ЎзМТДП фракцияси аъзоси А.Маматов кириш сўзи билан очди.

— Мамлакатимизда давлатимиз раҳбари ташаббуси ва раҳнамолигида келажагимиз эгалари бўлган ёшларимизнинг билимли, заковатли инсонлар бўлиб камол топишлари учун барча шарт-шароитлар яратилди. Ўз навбатида, йигит-қизларимиз ҳам билимли, заковатли, ватанпарвар инсонлар бўлиб улғаймоқда. Эътироф этиш жоизки, бугунги кунда юртимизда таълим соҳасида амалга оширилаётган ишлар чет давлатларнинг экспертлари ва мутахассислари томонидан ижобий баҳоланмоқда ва намуна сифатида ўрганилмоқда. Бу беихтиёр қалбимизни ғурур ва ифтихорга тўлдиради, - деди нотик.

Тадбирда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмитаси ҳамда ЎзМТДП фракцияси аъзоси У.Хантов “Олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва аттестациядан ўтказиш тизими янада такомиллаштирилишининг ҳуқуқий асослари” мавзусида маъруза қилди.

— Мустақиллик йилларида мамлакатимизда таълим тизимининг миллий модели яратилди. Жумладан, “Таълим тўғрисида”ги Қонун, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури” қабул қилинди. “Мақтаб таълимини ривожлантиришнинг умуммиллий Давлат дастури”, “Олий таълим муассасаларининг моддий-техника базасини модернизация қилиш ва мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш Дастури” ва бошқа дастурлар қабул қилиниб изчиллик билан амалга оширилмоқда.

Эътироф этиш жоизки, Кадрлар тайёрлаш миллий дастури доирасида таълим тизимини янада мукамаллаштириш мақсадида таълим-тарбия соҳасининг яхлит, узлуксиз тизимини шакллантириш ва ривожлантириш, жаҳон стандартларига мос кадрлар тайёрлаш борасидаги сайё-ҳаракатлар давом эттирилмоқда. Хусусан, олий таълим, олий ўқув юртидан кейинги таълим тизимини босқичма босқич такомиллаштириш олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлашга алоҳида эътибор қаратиб келинмоқда. Шу билан бирга, олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва аттестациядан ўтказиш тизимини тубдан ислоҳ қилиш бугунги кунда объектив заруриятни тўғрираётгани соҳани янада такомиллаштиришни таъқозо этади. Бу борада Президентимизнинг 2012 йил 24 июлда қабул қилинган “Олий малакали илмий ва илмий-педагогик кадрлар тайёрлаш ва аттестациядан ўтказиш тизимини янада такомиллаштириш, мамлакатда амалга оширилаётган иқтисодий ва демократик ислохотларни, илғор жаҳон тажрибаси ва илмий кадрларни аттестациядан ўтказишнинг халқаро стандартларини ҳисобга олган ҳолда олий ўқув юртидан кейинги таълим тизимини тубдан ислоҳ қилиш, шунингдек, диссертация тадқиқотларининг сифатини, илмий ва амалий аҳамиятини ошириш, ёшларнинг ижодий ва интеллектуал салоҳиятини намоён этишга шароитлар яратишни назарда тутди.

Маълумки, Фармонга мувофиқ 2013 йилнинг 1 январидан бошлаб олий ўқув юртидан кейинги таълим, докторлик илмий ишларини тайёрлаш ва ҳимоя қилиш, илмий даража ҳамда илмий унвонлар беришнинг янги тизими жорий этилди. Яъни илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлашга қўйиладиган талаблар тубдан ўзгарди.

Йиғилишда сўз олган фракцияси аъзолари ЎзМТДП сайловолди Платформасида белгиланган вазифалардан келиб чиққан ҳолда қатор тақлифлар билдирдилар. Хусусан, “Олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва аттестациядан ўтказиш тизимини янада такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар киритиш тўғрисида”ги қонун лойиҳасида ёшларнинг ижодий ва интеллектуал салоҳиятини намоён этишга имкониятлар яратиш, шунингдек, илмий ва илмий-педагог кадрларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга қаратилган нормаларни акс эттириш мақсадга мувофиқлиги таъкидланди.

Камолиддин САИДҚУЛОВ,
“Milliy tiklanish” мухбири

Ҳуқуқий эксперимент

Тайёргарликдан амалий босқичга ўтилди

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Айни пайтда мазкур вилоятларда ҳуқуқий экспериментнинг асосий босқичи юзасидан амалий ишлар олиб борилмоқда.

Таъкидлаш жоизки, сўз ва ахборот эркинлиги, давлат ҳокимияти ва органлари фаолиятининг, мамлакатда амалга оширилаётган ислохотлар сиёсатининг очиқлигини таъминлаш, давлат органлари томонидан қабул қилинаётган, фуқароларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларига дахлдор бўлган қарорлар тўғрисида аҳолини хабардор этишда оммавий ахборот воситаларининг, фуқаролик жамияти институтларининг ролини кучайтириш фармойишнинг асосий мақсади ҳисобланади. Ҳуқуқий эксперимент жараёнида давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари томонидан ахборот узатишга қаратилган ахборот ресурсларининг тайёргарлик даражаси ўрганилди. Фуқаролар томонидан давлат ҳокимияти ва бошқаруви органла-

ри номига ахборот олиш нуктаи назаридан тушаётган сўровлар ҳажми ва қандай ахборотларга кўпроқ эътиёж сезилаётганлиги аниқланади.

Ҳуқуқий экспериментни ташкил этиш борасидаги сайё-ҳаракатлар Бухоро вилоятида ҳам самарали олиб борилаёпти. Жойларда ташкил этилаётган семинарлар орқали давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолияти очиқлигини таъминлаш усуллари билан боғлиқ механизмлар кенг жамоатчиликка тушунтирилмоқда. Тадбирларда давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари ўртасида ҳамкорликни янада кучайтириш, оммавий ахборот воситалари билан кенг жамоатчилик ўртасида учрашувлар, матбуот анжуманлари, давра суҳбатлари, ўқув семинарлари ўтказиш катта самара бериши таъкидланмоқда.

Бухоро вилоят адлия бошқармаси томонидан ташкил этилган матбуот анжумани ҳам шу мақсадга қаратилди. Унда ҳўжалик суди, солиқ ва божхона, Марказий банк вилоят бош бошқармаси, тадбир-

корлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш инспекциялари, тадбиркорлар, хунармандлар ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Акрам ЎТАМУРОДОВ,
Бухоро вилоят адлия бошқармаси бошлиғи:
— Адлия бошқармаси томонидан қатор идоралар билан ҳамкорликда вилоятнинг барча туман ва шаҳарларида тадбиркорлик фаолияти учун яратилган кенг имтиёз ва шарт-шароитларни тушунтириш, тадбиркорлик субъектлари ривожига амалий ёрдам бериш, уларнинг кундалик фаолиятида юзага келаётган муаммоларни ҳал этиш ҳамда ҳуқуқий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш мақсадида жорий йилда 30 дан ортиқ «Очиқ эшиклар кўни» тадбирлари ўтказилди. Давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолияти тўғрисида кенг жамоатчиликни бевосита хабардор қилишнинг самарали шакллари ва механизмларини ишлаб чиқиш ҳамда ташкил этиш мақсадида ОАВлар билан ҳамкорликда адлия

бошқармаси томонидан 7 та матбуот анжумани ўтказилиши режалаштирилган. Шунингдек, ҳуқуқий эксперимент доирасида битта Муваққат Низом ва 5 та йўриқнома тасдиқланиб, бошқарма ҳамда тизимдаги барча давлат нотариал идоралари, ФХДё органларига ижро учун етказилди. Бундан ташқари бошқарма расмий веб-сайтида “Лойиҳа амалиётда” деб номланган бўлим ташкил этилиб, тажриба синов ҳақидаги маълумотлар ва бошқа муҳим ахборотлар билан таъминлаб борилмоқда. Веб-сайтида бошқарманинг вазифалари, функциялари, ҳуқуқлари, бошқарма тузилмаси, ички ҳужжатлари, статистик маълумотлар, шунингдек, 8 турдаги интерактив хизматлар рўйхати жойлаштирилган.

Ҳуқуқий эксперимент юзасидан вилоят соғлиқни сақлаш, вилоят давлат солиқ бошқармаси, Бухоро давлат университетида ва бошқа қатор тузилмаларда тизимли ишлар амалга оширилмоқда.

Маннон ОТАБОЙ,
“Milliy tiklanish” мухбири

Партия лойиҳаси

Юнусобод Оқтепаси — ЎзМТДП эътиборида

Маданий-тарихий ёдгорликларни кўз қорачигидек асраш, уларни келгуси авлодларга бус-бутун етказиш ишига ҳар томонлама қўмаклашиш, ёшларни ватанпарварлик, миллий ғояга содиқлик руҳида тарбиялаш ЎзМТДПнинг долзарб вазифаларидан саналади.

ЎзМТДП сайловолди Платформасидан

идиш-товоклар, безаклар, ўйинчоқлар ҳамда тангалар топилган. Қалъа пештоқи ва минора панжарасини безаб турган архитектура деталлари — сопол кунгуралари, нақшинкор безак парчалари ҳам топилган. Шаҳар харобалари ўрнида ҳаёт VIII асрнинг иккинчи ярмида қайта жонланган. Кейинги юз йилликларда эса табиий қучлар таъсирида батамом нураб, ўн икки тепаликлардан иборат харобаларга айланди. Шунга қарамай, бу маскан ўз тарихий-маданий аҳамиятини йўқотмайди. Зеро, Оқтепа ва ундан топилган қазилма ёдгорликларнинг қадр-қимматини ҳеч қандай бойликка тенглаштириб бўлмайди.

Истиқлол йилларида қатор тарихий, маданий ёдгорликлар қайта тикланиб, уларни ободонлаштиришга катта эътибор қаратилди. Хусусан, Юнусобод Оқтепаси ҳам Тошкентнинг 2002 йиллиги муносабати билан юбилей иншоотлари сирасига киритилди. Ҳозирги пайтда “Олтин мерос” халқаро хайрия жамғармаси Тошкент шаҳар бўлими томонидан ёдгорлик атрофида ободонлаштириш, қадимий Ҳасанарикни тиклаш, айланма ва сўқмоқ йўлларини қуриш, ахлатхоналарни йўқотиш каби бир қанча ишлар амалга оширилиб, бу кўхна замин тупроғида мевазор боғлар яратила бошланди. Бундай хайрли ишда Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси ҳам фаол иштирок этиб, “Озод юртнинг обод гўшаси” шiori остидаги ёшлар акцияси доирасида ободонлаштириш ишлари олиб борилди. Партия Марказий Кенгаши ва Тошкент шаҳар Кенгаши ташаббуси билан Оқтепа атрофидаги кўкаламзорлаштирилаётган жойларга турфа хил гул ва манзарали дарахт қўчатлари

экилди. Бу тадбирда халқ депутатлари маҳаллий кенгашларига ЎзМТДПдан сайланган депутатлар, партия фаоллари, “Ёшлар қаноти” етакчилари ва ёшлар фаол қатнашишди.

Даврон САФАРОВ,
ЎзМТДП Тошкент шаҳар Кенгаши Ижроия Қўмитаси дeвoни раҳбари:
— Истиқлол халқимизга ўтмиш қадриятларимиз, бой тарихий маънавий ва маданий меросимиз, аънава ва урф-одатларимиз, қолаверса, ўзлгимизни ҳам инъом этди. Бугун жонажон юртимизнинг гўшалари обод бўлди. Улкан бунёдкорлик ишлари амалга оширилиб, юртимиз жамоли ўзгача қиёфа касб этди. 2200 йиллик тарихга эга кўхна Шош бугун ҳам дунё сайёҳларини ўзига ром этиб, қадимий осори-атикалари, тарихий қадамжолари, ўтмишдан сўзлагувчи археологик объектлари билан жаҳон маданий меросини бойитмоқда.

Ўтмиш буюк, келажаги порлоқ замин бағрида асрлар силсиласида тоблиниб, тарихий ҳақиқатни ўзида акс эттирган археологик қадамжолар, маданий меросимизни ўрганиш, тадқиқ этиш, бу ерларни ободонлаштириш, маҳаллий ва хорижий сайёҳлар ташрифини ташкил этиш, сайёҳлик йўналишини барпо этиш каби мақсадларни амалга оширишда Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси ҳам ўз ҳиссасини қўшиб келмоқда. Зеро, партияимизнинг асосий принципи — халқ маънавиятини тиклашга қўмаклашувчи аъналар ва ижтимоий тараққиёт бирлиги принципини ҳаётга жорий этиш, халқимизнинг илмий-тарихий меросини чуқур ўрганиш ва истиқлол шарофати билан эришил-

ган ютуқларни аҳоли ўртасида кенг тарғиб қилиш, ёшларимиз онгида мамлакатимиздаги миллий-қадрият ва меросимизни асраб-авайлаш, миллий тарих ва халқ аънаваларига нисбатан чуқур ҳурмат туйғусини уйғотишдан иборатдир.

Нозима ҲАМРОКУЛОВА,
ЎзМТДП Тошкент шаҳар Кенгаши “Ёшлар қаноти” етакчиси:
— ЎзМТДПнинг ёрқин лойиҳаларидан бири бўлган “Озод юртнинг обод гўшаси” шiori замирида тарихий обидаларимизни обод қилиш, қаровсиз қолган қадамжолар, тарихий объектларни асраб-авайлаш, бу ерларга ички ва ташқи сайёҳлик турооператорлари ҳамда маҳаллий ва хорижий сайёҳларни жалб этиш мақсадлари муҳассам. Тошкент шаҳрининг кўрқига кўрк, салобатига буюклик улашаётган тарихий археологик ва миллий-маданий объектларни асраб-авайлаш, бу ерларга сайёҳлар ташрифини қўлайитириш, туризмин ривожлантириш нафақат шаҳар иқтисодиёти, балки юртимиз тараққиёти ва танилишига муносиб ҳисса қўшиши шубҳасиз.

ЎзМТДП Тошкент шаҳар Кенгаши томонидан ташкил этилаётган мазкур ҳашарлар халқимизга хос меҳр-оқибат, мурувват, ҳурмат-эътибор, саховат деб аталмиш олий қадриятларнинг амалий ифодасидир. Халқимизнинг ўзига хос бетақдор аънааларидан ҳисобланмиш ҳашар кўринишида ўтказилаётган тадбирлар, нафақат ёшларимизда, балки маҳаллаларимиздаги катта авлод вакилларида ҳам қизиқиш уйғотмоқда.

Мухтарама КОМИЛОВА,
“Milliy tiklanish” мухбири

Миллий мерос

Адабиёт музейида

нодир асарлар ва янги тадқиқотлар устида
изланишлар олиб борилмоқда.

Музейлар халқнинг моддий ва маънавий мероси намуналарини ўзида сақлаб келаятган бебаҳо хазина. Улар ўтмишни бугунги кун билан боғлайди, ёш авлодга ўз аجدодлари ҳақида ҳаққоний маълумот беришга хизмат қилади. Бугунги кунда юртимизда турли фанлар ва соҳаларга оид ноёб экспонатларни ўзида жамлаган бир ярим мингга яқин музейлар фаолият юритиб келмоқда. Улар орасида Алишер Навоий номидаги Давлат адабиёт музейи алоҳида ўринга эга.

Музей экспозицияси 8 та бўлим, 40 та хонага жойлашган. Унинг жамланмасида қарийб 34 мингга кўргазма бор. Музейда ўзбек адабиётига оид асарлар, қўлёзма ва тошбосма китоблар, халқ ҳофизларининг овозли тасмалари, нақшошлик санъатига доир кўргазмалар, ёғочдан ишланган панжара, X асрга оид сопол буюмлар ана шулар жумласидандир. Музей кўргазмалари темирүйлар даври ва ўзбек адабиёти тарихи экспозициялари билан бошланади. Улар орасида Алишер Навоийнинг «Хамса»-сига оид қўлёзма, фото ва қўчирилган нусхалари, дostonларга ишланган миниатюралар, расм ва безаклар, шоир ҳаётига оид портретлар, ҳайкаллар, харита, китоб, ҳар хил совға ва альбомлар, лаган ва кўзачалар ҳам ўрин олган. Бухоролик 14 нафар хунарманд қиз томонидан тайёрланган Алишер Навоий, Фарҳод ва Ширин, Лайли ва Мажнун қиёфаси туширилган зарғилан музейга алоҳида кўрк бағишлаб турибди. Абдурахмон Жомий хонасига шоир асарларининг турли даврларда қўчирилган нусхалари қўйилган. Музейнинг бошқа хоналаридан Ҳофиз, Низомий, Фирдавсий, Хусрав Дехлавийнинг бир қанча қўлёзмалари ўрин олган. Бобур ҳаёти ва ижодий фаолиятига доир кўргазмалар ичида «Бобур ҳайкали» ва ипак билан тикилган «Бобур портрети» диққатга сазовордир. Музейда Зебунисо, Нодира, Увайсий, Махзуна ва бошқа бир қанча шоираларнинг шеъраларидан намуналар, қўлёзма ва бошқа асарларига ишланган тасвирлар бор. Музейнинг «XX аср ўзбек адабиёти», «Истиқлол даври ўзбек адабиёти» деб номланган ҳозирги замон адабиёти қисмига бағишланган. 200 нафардан ортиқ ўзбек шоир ва ёзувчиларининг ижоди ва фаолиятига доир кўргазмалар қўйилган.

— Адабиёт музейи қўлёзмалар фондида бир неча мингдан ортиқ асарлар жамланган, - дейди музей директори, профессор Саидбек ҲАСАНОВ. — Ижодкорларнинг XIX асрнинг охиридан ҳозирги кунгача тўпланган олтмиш мингдан ортиқ архив материалларини тадқиқ қилиш, илмий муомалага қиритиш, қўлёзма ва тошбосма китоблари каталогини тузиш, ижодкорлар архивидаги ҳужжатларни дастлабки ишловдан ўтказиш, илмий тавсифини тузиш, алоҳида асар ҳолида нашр қилиш ҳамда келажақ авлодларга етказиш бугунги кундаги энг муҳим вазифаларимиздандир.

Музей ҳодимларининг сабъ-ҳаракати билан ўтган йилда «Буюк бобурийлар тарихи» монографияси чоп этилди. Монографиянинг умумий ҳажми 40 бетдан иборат. Алишер Навоийнинг «Ғаройиб-ус-сиғар» асарининг факсимил нусхаси нашрга тайёр турибди. Бундан ташқари Алишер Навоий девонига кирма-нашър, тадқиқот ва матнлар ҳам нашрга топширилган. Заҳириддин Муҳаммад Бобурнинг «Девон»ининг йиғма-қиёсий матни устида иш олиб бориляпти.

Айни пайтда грант асосида амалга оширилаётган ишлардан яна бири Муҳаммад Раҳимхон II (Феруз) оиласига мансуб 10 нафар шоир ижоди билан боғлиқ тадқиқотлар да-

вом эттирилмоқда. Мазкур тўпламга Баёний, Хусрав, Муродий, Комёб, Фаррух, Оқил Султоний, Асад, Ғозий, Саъдий, Содиқ каби ижодкорларнинг асарлари киритилган. Асар жорий йилда нашр қилиниши режалаштирилган. Академик Азиз Қаюмовнинг «Академиклар» номли монографияси чоп этилди. М.Ҳакимовнинг «Шарқ манбашу-нослиги луғати»нинг такомиллаштирилган нусхасини нашрга тайёрлаш ишлари якунланди. Шу кунгача «Қиссаи Ибн Сино» рисоласининг тадқиқот қисми ёзиб тугалланди. «Бобурнинг «Мубаййин» асари диний-адабий манба» мавзудаги монографиянинг «Бобурнинг фалсафий-эстетик ва ахлоқий қарашлари» боби ёзиб бўлинди. «Тўтинома» йўналишидаги асарларнинг қўпий типологик тадқиқи ҳамда ёш тадқиқотчи Бехзод Болтабоевнинг «Журжи Зайдон — тарихий роман устаси» номли рисоласи нашр қилинди. Жорий йилнинг биринчи ярмида «Ҳўқанд тарихи ва унинг адабиёти» монографияси чоп этилди. Булардан ташқари 100 та шарқ қўлёзмаси мамлакатимиз қалам аҳли архивидаги ўнлаб ҳужжатларнинг илмий тавсифи тузилди. Академик А. Қаюмовнинг «Асарлар» тўплами етти томда нашр қилинди.

Музейда адабий манбашу-нослик кафедраси ташкил этилган. 2010 йилдан 2020 йилгача Ўзбекистон Миллий университетининг филология факультети, Тошкент давлат шарқшунослик институти, Низомий номидаги давлат педагогика университети, Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институтлари билан тўрт томонлама шартнома тузилган. Олий ўқув юртларининг бакалавр ва магистратура талабалари музейнинг олимлари билан бирга адабий манбашунослик бўйича илмий иш олиб боришади.

Адабиёт музейи республика ва халқаро миқёсдаги музейлар билан ҳамкорлик қилиб келади. Музей 30 га яқин халқаро тадбирларнинг фаол иштирокчиси, жумладан, Ҳиндистон, Германия, Англия, АҚШ, Эрон ва дунёнинг бошқа мамлакатлари билан ҳамкорлик йўлга қўйилган. Хорижий мамлакатлар музейшунослари билан тажриба алмашинади.

Музей ҳодимлари Ҳиндистон музей фондларида сақланаётган қўлёзмалар билан танишиш имконига эга бўлдилар. Ибн Сино, Мирзо Улуғбек ва Али Қушчи томонидан ёзилган асарлар ўрганилди. Ҳинд олимлари томонидан ушбу асарларнинг бевосита Ҳинд табobati ва астрoномиясида кенг қўлланилиши эътироф этилади. Хусусан, Заҳириддин Муҳаммад Бобур қўлёзмалари айна пайтда Дехли, Алгарх ва Калькуттадаги музей фондларида сақланмоқда.

Янги тадқиқотлар олиб бориш, нодир қўлёзмаларни китоб ҳолда чоп этиш, хорижий мамлакатлар музейлари билан яқин ҳамкорликни ўрна-тиш ниятида янги маълумотлар тўплаш ва экспонатлар билан бойитиш музей жамоасининг бугунги кундаги асосий вазифаларидир.

Дилфуза РЎЗИЕВА,
“Milliy tiklanish”
мухбири

Маънавият

Қадимшуносларнинг фикри-ча, халқнинг ўтмиш ҳаёти, маданияти, турмуш тарзига урф-одатларига тааллуқли ашё, осори-атиқа, уй-рўзгор буюмлари, ҳимоя қуроллари, безакли тақинчоқлар, қадим бинолар пештоқидан кўчган оддий гишт парчасигача, куза ёки мис идиш, чолғу асбоби халқнинг маънавий мулки, аждодлардан қолган ноёб мерос ҳисобланади, уларни асраб-авайлаш бизнинг, биздан кейинги авлодларнинг ҳам бурчимиздир. Чунки ўтмиш тарихга шохид буюмларда мозий нафаси, боболарнинг табаррук излари мавжуд. Ўз ўтмишини билган, қадрлаган, маънавий меросидан узоқлашмаган халқ, шубҳасиз, тараққиётга юз тутади.

Истиқлол арафасида бўлган бир воқеа сира ёдимдан чиқмайди. Тақдир тақозоси билан узоқ йиллар хорижда қолиб кетган, бошига муҳожирликнинг адоқсиз сарсон-саргардонликлари тушган, она-юрт соғинчи вужудини тилкалаган бир ватандошимиз ўзи тугилиб ўсган шаҳарда, киндик қони тўкилган ҳовлига қайтиб келди. Қариндош-уруқлари билан дийдорлашди, отаси эккан кекса тўт ёнидаги сўрига ёнбошлаб, кўрган-кечирганларини кўзлари ёшга тўлиб, узоқ ҳикоя қилди. Унинг айтишича, ўзи каби хорижда қолиб кетган кишилар Ватан ҳақида гап бошланди дегунча, бошларидаги эскиб, нақшлари уникиб кетган дўппини қўлларига олиб, кўкракларига босишар экан. “Шу дўппидан бошқа ҳеч нарсамиз йўқ” дейишар экан.

Шу киши ота ҳовлиларидан сал нарироқдаги, болалигида қўй-қўзи ўтлатиб юрган, эрта баҳорда қор тагидан бойчечак мўралайдиган тепаликни томоша қилгани борса, одамлар уни қовлаб, тупроғини машиналарда уйларига, қурилишларга ташийтганимиш. Жон ҳолатда: “Ҳой, тўхтанглар, нима қиляяписизлар, ахир бу тепалик ўтмишнинг жонли гувоҳи, ота-боболарингизнинг изи, қўзи, оёқ изи тушган жой-ку, бузманглар”, дея шовқин кўтариб, ҳамма-ни ҳайрон қолдиради. Бу воқеани қадимшунос олимларга айтиб берганимда, улар мамлакатимизнинг жанубий ҳудудларида сақланиб қолган тепалик, сардоба, кўприк ва бошқа иморатлар ҳақида бениҳоя қизиқарли, ўрганиш, хотирада сақлаш, тадқиқотлар олиб боришга арзирли маълумотларни айтиб беришдики, менинг ҳам ҳайратим осиди, уйига тупроқ ташийтган ҳам-кишлоқларининг йўлини тўсган ватандошимизнинг куюнчақлигини тушундим. Шоир айтганидек, Ватан боғининг ҳар япроғи, сойининг ҳар тоши, даласидаги асхашаккача, ўтлоғидаги гиёҳдан то қадим бино пештоқидаги сопол нақшгача - Ватан экан. Мозийга таалуқли жамкии нарсаларда Ватан руҳи, аждодлар хотираси мавжуд бўларкан, уларни асрамоқ, авайламоқ биз - бугунги авлодларнинг бурчимиз экан. Ўтмишга ҳурмат қўзи билан қарасак, халқимизнинг шу кунларгача омон-эсон етиб келган урф-одатларини унутмасак, бу муқаддас боиликларни янгича маъно-моҳият билан тўлдириб, бойитиб, азиз фарзандларимиз, набираларимиз қалбига, дунёқарашига, турмуш тарзига сингдирсак, уларни шу кутлуг руҳда тарбияласак, халқнинг ўтмиши, бугуни ва келажагини ўзаро туташтирган, эл-юртни янада фаровонликка элтувчи маънавий кўприкларни мустаҳкамлаган бўламиз. Фақат шундагина келажақ насллар бизнинг бу ишимиздан ибрат олади, давом эттиради.

Навоий вилоятидаги Сармиссой дара-сида ўтказилган “Асрлар садоси” анъана-вий маданият фестивалида қатнашар экан-ман, шу мулоҳазалар кўнглимдан ўтди. Рехиссёрлар бу ерда тўпланган минг-минг одамлар, хориҳлик меҳмонлар кўз ўнгига мозийнинг таъсирчан лавҳаларини жонлаштиришди: олис-олислардан ойлаб йўл юриб, не-не машаққатларга дуч келиб, юртимиз сарҳадларига савдо қарвонлари, донғи етти иклимга етиб борган мадрасаларда илм олиш ниятида йўлга тушган толиби илмлар, муаррихлар, шоиру бах-шилар, олис длатларнинг элчилари ки-риб келмоқда. Қарвон қўриқроқлари қадим-гидай жаранглайди, юкни туялар вазмин қадам босади. Буюк ипак йўли бўйлаб ҳаракат қилган бу қарвонлар маданияти, тинчлик-тотувлик, яхши қўшничилик, ман-фаатли ҳамкорлик элчилари вазифасини ҳам бажаришлар, элларни элларга, дил-ларни дилларга боғлашган.

Дара ўртасидаги улкан майдон одамлар билан тўла. Ҳўнармандлар, қулоллар, ганч, мис ўймакорлиги усталари, мўйкалам со-хиблари, дорбозлар, қўғирчоқ ўйнатувчи-лар, бахшилар, чистончилар, курашчи пол-вонлар, кўпқаричи чавандозлар, пазандо-созандлар ўз маҳоратларини намойиш этишмоқда. Қўли гул тўкувчиларнинг ижод маҳсулотлари — турфа хил нақшлар билан безатилган атлас ва адрас матолар, на-қшидор фалаклар кўзни олади. Либосчи дизайнерларнинг илҳоми келиб, халқ таъ-бири билан айтганда, “улоқ”ни олиб кети-шибди: Сармиссойда намойиш этилган қўллаб либосларда қоятошлардаги беш-етти минг йиллик нақшлар, бетакрор шакл-лар ўз аксини топган. Ўзи халқ талаба бўлса-да, бутун маҳоратини ишга солиб, янгича талқиндаги либослар туркумини яратган Алишер Мирфаёзовнинг атрофи-

Боқий қадриятлар

Йўлинг ойдин бўлсин, эзгулик қарвони

ни хорижлик мутахассислар, авангард мода ишқибозлари ураб олишган. MEROS Ўзбе-кистон антикварлари уюшмаси ташкил эт-ган кимошди савдоси маданият, санъат ихлосмандлари, қадимшунослар эъти-борини ўзига қаратди. Ўтган йиллардаги син-лар бу сафар ҳам бу тадбир жаҳоннинг нуфузли CHRISTIE'S савдо уйи (Буюкбрит-ания) мутахассислари билан ҳамкорлик-да ўтказилди. Ўз ишининг моҳир устаси Жеймс Лис Жамол Усмонов, Диёр Розо-ков, Бобур Исмоилов, Санжар Жабборов, Хуршид Зиёхонов, Аслиддин Исаев ва бо-шқа умидли мусаввирларнинг савдога қўйилган асарларига юксак баҳо берди. Сувтедан тушган маблаглар халқимиз ма-даний меросини ўрганиш мақсадида олиб бориладиган илмий-тадқиқот ишларига сарфланади.

Ушбу тадбирни кузатар эканман, Соҳиб-қирон Амир Темурининг Оврпуо қироллари билан ёзишмаларини эслайман. Мовароун-наҳрда ўша йилларда ҳам тадбиркор, иш-билармон, ўқувли кишиларга худди бу-гунгидек ҳурмат-эътибор кўрсатилган, за-рур имтиёзлар берилган. “...ул Амири Ка-бирдан илтимосимиз ва умидимиз шулки,- дейилди! Соҳибқироннинг Фарангистон қироли Карл Унга йўллаган намуналаридан бирида,- бизга муборак мактубларини ҳам-иша йўллаб турсалар, токи улар бизни Амири Кабирнинг саломатликларидан ха-бардор этиб, бу борада хотиримизни жам қилгай. Яна, хазратлари ўз тожирларини биз томон юборсалар ва биз уларнинг ҳурмат-эътиборларини бажо келтирсак, уларнинг ҳурмат-иззатлари сақланса, улар-га ҳеч ким зўрлик кўрсатмаса, зиён-захмат еткизмаса. Чунки дунё тожирлар билан ободдир...”

Тадбиркорлар қадим замонларда ҳам мамлакатлар, миллати элларга ўртасида ҳамкорлик алоқаларини йўлга қўйиш, бор-ди-қелди қилиш ишига ўз хиссаларини қўшишган. Каердаки ишбилармонлик ри-вож топса, бу соҳа кишиларига рағбат берилса, манфаатлари ҳимояланса, на-фақат ўша ер, унга туташ жойлар ҳам ривож топган. Ҳар бир тадбиркор ўз орти-дан ўқувли, лаёқатли ёшларни эргаштир-ган. Тарихий манбаларда ёзилишича, фойда ортидан қувиб, бозорга сохта, си-фатсиз маҳсулот олиб чиққан, ҳисоб-ки-тобда ғирромлик қилган “тадбиркор”лар-га жазо чоралари қўлланилган. Уларнинг усти ялтироқ, ичи қалтироқ буюмлари бозор дарвозаларига ҳамма қўриши учун осиб қўйилган.

Шу маънода, чинакам тадбиркорларни миллатпарвар, фидойи инсонлар дейиш мумкин. Чунки улар савдо-сотик боис, ўзга юртларда кўрган яхши амаллари, хайрли-савобли ишлар тўғрисида сўзлаб берган-лар, “фалон юртда мана бундоқ урф-одат, дудм буюк экан, бирор муаммога дуч келишса, уни қўллашиб, бамаслаҳат ҳал қи-лишар экан”, дея эзгу ишларни тарғиб-таш-виқ қилишган. Бундан-да муҳими, тадбир-корлар ўзга юртларга борганда, ўз юртла-ри, ватандошлари тўғрисида яхши таассу-рот қолдиришга ҳаракат қилишган, бео-доб хатти-ҳаракатлардан тийилишган, би-ровнинг мулкига кўз олайтирмишмаган, ха-ридорларнинг ишонч-эътиборини қозо-нишган, таъбир жоиз бўлса, ҳалоллик, пок-

лик, диёнатлилик борасида намуна кўрс-атишган. Соҳибқирон Амир Темур даврида Самарқандга келган қўллаб элчилар, ай-ниқса тужоролар, бу юртда райятни бош-қаришда адолат тамойилларига қатъий амал қилишини ўз кўзлари билан кўрган-лар ва бу тўғрида ҳукмдорларини хаба-рдор қилиб туришган.

Собиқ тузум дунё дунё бўлганидан бери ҳеч бир жамиятда қўлланилмаган, соғлом мантиққа тўғри келмайдиган иш қилди — тадбиркор, ишбилармон кишиларнинг йўлини тўсди, қўл-оёғини боғлади. Муста-қиллик бундай тақиқларга барҳам берди, истеъдодли, фидойи инсонларга муноса-бат тубдан ўзгарди. Давлатимиз раҳбари истиқлол тақдирини, ҳаётимизнинг барча соҳаларида бошланган ислохотлар муваф-фақиятини, демокати, озоd юрт келажагини, миллат раванқини шу янгича муноса-бат билан боғлади. “Биз учун энг муҳими - доимо халқ манфаатларига хизмат қилиш, дийримишда ашаётган барча одамларга яхши турмуш шароитларини яратишдир,- деб таъкидлаган эди Исом Каримов Олий Кенгашнинг 1991 йил 31 августда бўлиб ўтган навбатдан ташқари сессиясида.- Ўртимиз бой, имкониятларимиз катта. Халқимиз меҳнат қилишни яхши билади, қадимий анъаналар ва бой маданиятга эга... Мана шундай заминдаги халқ, ҳар бир оила, ҳар бир киши, миллатидан қатъи назар, бахтли яшашга ҳақлидир. Бу мақ-садни амалга ошириш учун биз ҳамма нарсасга тайёрмиз. Бу мақсадга етишнинг асосий шarti - фуқаролар ҳамжиҳатлиги, миллий тотувлик, ҳаётнинг барча соҳа-ларида иқтисодий тадбиркорликка кенг эр-кинлик бериш билан бирга, мустаҳкам тар-тиб-интизом ўрнатишдир”.

Дунёнинг турли мамлакатларидан кел-ган меҳмонлар Сармиссойда, Тошкент, Навоий ва Бухоро шаҳарларида юртимиз-да бу борада амалга оширилаётган улкан бунёдкорлик ишларига гувоҳ бўлдилар. Истиқлол йилларида биргина халқ хўнар-мандчилиги соҳасида азалдан мавжуд, аммо собиқ тузум таъқиқи остида унут бўлаёзган ўттиздан ортиқ касблар қайта тикланди. Давлатимиз раҳбарининг қаро-ри асосида уста-шогирдлик мактаблари йўлга қўйилди. Хазрат Навоий номи билан аталаётган шаҳарнинг кўрки-таровати йил-дан-йилга ошиб бормоқда. Кўҳна Бухоро-да анъанавий Универсиада ўйинларида қизгин тайёргарлик бораётир. “Асрлар са-доси” фестивали доирасида “Грант-Бухо-ро” меҳмонхонсида ўтказилган “Ўзбеки-стон маданияти ва маънавий меросида меъ-морий битикларнинг ўрни: тадқиқотлар, кашфиётлар ва истиқболдаги вазифалар” мавзусидаги илмий анжуман, “Меҳр нури” жамғармаси ҳомийлигида қайта таъмир-ланган “Биби Орифа” мажмуасининг очи-лиши ва “Ўзбекистон маданияти ва санъа-ти Форуми” жамғармаси, илмий муассас-салар томонидан замонавий полиграфик ижрода чоп этилган Бухоро, Навоий, Анди-жон, Наманган, Хива ва Қорақалпоғистон-даги архитектура эпиграфикасига (мемо-рий обидалар ва қабртошлардаги ёзув-ларга) бағишланган олти та китоб тақди-моти фестиваль меҳмонларида катта қизи-қиш уйғотди. Улар дунёнинг ривожланган, иқтисоди баққувват мамлакатлари бир неча

йилдан бери молиявий таназулдан азият чекиб турган бир пайтда, Ўзбекистонда ҳашаматли илм-маърифат маскани, спорт-соғломлаштириш мажмуалари, ёшлар учун махсус ижодхоналар қуриляётгани, халқ сайллари, байрамлар, кўрик-танловлар ўтказиляётгани, ёшларни иш билан таъ-минлаш, илм-маърифатга ўргатиш бора-сида давлат дастурлари ишлаб чиқилаёт-гани, тарихий обидаларни таъмирлаш ишлари мунтазам давом этаётгани ва бо-шқа қўллаб шу каби бунёдкорлик ишлари-ни қайта-қайта таъкидлашди.

Тарихий обидалардаги ёзувларни му-каммал ўрганиш ва таҳлил этиш истиқлол шарофати билан бошланди десак, тўғри бўлади. Форум жамғармаси ҳомийлигида 2011 йили нашр этилган ва Бухоронинг Жўйбори Калон мадрасасида тақдмоти ўтказилган “Шарқона хаттотлик ва мини-атюра санъати намуналари” китобида бу борадаги дастлабки тадқиқотлар, яъни та-рихий обидалардаги мингдан ортиқ битик-ларнинг маъно-мазмуни ўз ифодасини топган эди. Бугунги тақдимотда иштирок этган олимлар биргина “Шоҳи зинда” ме-морий комплексидаги ёзувлар, айниқса, қабртошлардаги битикларни ўқиш бора-сида кўп янгилликларга дуч келинганини маълум қилишди. Чунончи, бу манзилдаги Қусам ибн Аббос қабри устига қўйилган тошдаги битик мозийшунос олимларнинг узоқ давом этган машаққатли изланишля-ри туфайли биринчи марта тўлалигича ўқил-ган. Битикнинг сўнгги жумлалари қуйида-гича: “Бу шундай жаннатки, қасрлари ба-ланд, қалблар хотиржам, нуллари порлоқ, дарёлари қайнаб чиқар, оятда зикр этил-ганидек, улар учун (жаннатда) остилари-дан анҳорлар (суви) оқиб турувчи боғлар бордир, унинг ҳар бир қатрасидан мукам-мал азизлик томчилари оқиб туради ва унда (жаннатда) буюк Аллоҳнинг розилиги мавжуд. (Бу жаннат эса) шахидлар улуги-нинг олий йиғиндиси, адолат таянчи, Расу-лulloҳ давлатининг ҳимоячиси, инсонлар мураббийси Қусам ибн Аббос учун тайёр-ланган. Аллоҳ ундан рози бўлсин ва унга (Аллоҳнинг) саломлари бўлсин”.

Мутахассислар тарихий бинолар ҳамда қабртошлардаги битикларни ўрганар экан-лар, қадимда бу санъат бениҳоя юксак даражада ривожланганини эътироф эти-шади. Кейинги йилларда олиб борилган илмий-тадқиқот ишлари натижасида баъ-зи меморий обидаларнинг ёши, қурувчи меъморлари ҳамда ҳомийларига доир янги, ғоят муҳим маълумотлар топишган, баъзи хато ва англашилмовчиликларга аниқлик киритилган. Шеърый хитобли битиклар-нинг мазмуни ва ёзув ижроси баланд сави-яда. Хаттотлар маҳорат билан ишлаган.

Илмий анжуманда иштирок этган таниқ-ли хаттот Ҳабибулло Солиҳнинг таъкидла-шича, хаттотликда қалам тебратилининг етти хил услуби мавжуд. Битик кичик ёки катта қаламда ёзилган бўлса, услублар сони яна еттитага қўяйди. Ёғоч, мрамр ва темирга ишлов бериш борасида яхши натижаларга эришилмоқда, нақшин бе-закларнинг ўзига ҳос янги алифбос иш-лаб чиқилди, бунда безак ва маъно (ҳик-мат) уйғунлигига эришиш талаб этилади. “Кўҳна” масжидини таъмирлашда шу алиф-бодан фойдаланилган. Жорий йилда Ум-мон султонлигида ўтказилган “Халқ хўнар-мандчилиги ва санъати” фестивалида мам-лакатимизда бу борада амалга оширилаёт-ган ишлар юксак баҳоланган.

— Шундай кутлуг, нурафшон кунларни узоқ кутдик,- дейди биз билан суҳбатда меҳнат фаҳрийси, саксон тўрт ёшли пиру бадавлат отахон Саидхамд Мадамминов.- Ўртимиз тинч, кўнглимиз равшан, мақса-димиш аниқ, Навоий шайрида эзлик тўрт йилдан бўён яшайман. Фарзандларим шу ерда воёга етишди, илмни бўлишди. На-бираларим атрофимда, давлатимиз раҳ-бари муҳтарам Ўртбошимиз биз фаҳрий-ларга доимо ғамхўрлик қилиб келмоқда. Ўтган йиллар ичида шаҳардаги қўллаб қури-лишларда қатнашдик, ёшлар тарбиясига озми-кўпми хиссамни қўшдик, қўп воқеа-ларга гувоҳ бўлдим. Қийинчиликларни сабр-қанаот билан енгдик. Истиқлол йил-ларида бу ерда жуда катта ўзгаришлар юз берди. Шаҳарнинг қиёфаси ағайилди. Мен бугун ёшларга шу тинч-тотув, меҳр-оқибат-ли ҳаётимизни асранглар, ёруғ кунлар-нинг қадрига етинглар, эришган ютуқла-рингиз билан қаноатланиб қолмай, замо-навий билимларни эгалланглар, дунёга чиқинглар, вақтингизни беҳуда ўтказман-лар, оғоҳ бўлинглар, дея насихат қилан-ган. Бунинг боси, дунё ўзгариб, қайқалиб ту-рибди. Бир томонда қурилиш, бунёдкор-лик, тинчлик-тотувлик бўлса, бошқа бир томондан ошқора-пинҳона хуружларнинг совуқ шабадаси эсмоқда. Ёшларни тўғри йўлдан қалғитиш ҳаракатлари мавжуд. Бундай шароитда халқимизга азалдан ҳос бўлган оғоҳлик ва зукколик, чўқур мулоҳа-за, босиқ-вазминлик, узоқни ўйлаб иш ту-тиш, таълим-тарбияга бефарқ бўлмаслик кор келади деб ўйлайман. Бойлик, куч-қудрат еча олмаган тугунни, Президентим-из айтганларидек, маънавият деб атал-миш инсоний фазилат ечиши мумкин. Ис-тиқлол йилларида бунга кўп бор амин бўлдик, шундай эмасми?!

“Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми” жамғармаси ва ЮНЕСКОнинг мамлакатимиздаги ваколатхонаси билан биргаликда ўтказиляётган анъанавий “Аср-лар садоси” маданият фестивали қарвон-ларининг мамлакатимиз шаҳарлари бўйлаб давом этаётган сафари айни шу вазифага — ёшлар қалбига она-Ватанга, унинг шон-ли ўтмишига муҳаббат, истиқлол ғоялари-га садоқат туйғусини кучайтиришга хизмат қилмоқда.

М.АХМАДЖОНОВ,
Тошкент-Бухоро-Сармиссой

Мамлакатимизда соғилқни сақлаш тизимиға бўлган эътибор

Мамлакатимизда соғиқни сақлаш тизими-мига бўлган эътибор давлат сиёсати даражасига кўтарилди. Аҳолининг репродуктив соҳоматлигини мустаҳкамлаш, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, соғлом турмуш тарзи тарғиботини кучайтиришга қаратилган амалий ишлар бугун ўз натижасини бермоқда.

Эльон

1. Жамоат фонди номига грант лойиҳаси тақ-
ми этаётганлиги ҳақидаги кузатув хати;
2. Грант фондининг www.fundngo.uz сайтида
йллаштирилган шаклда тўлдирилган грант олиш
ун лойиҳаси ва унинг электрон варианты

Ўралой ТУРДИЕВА,
“Milliy tiklanish” мухбири

Болалар спорти

Баркамоллик ва гўзалликка интилиб

*Нукус шахрида жорий йил бошида
фойдаланишга топширилган Респуб-*

лика 4-сонли бадий гимнастика бўйича ихтисослаштирилган болалар ва умирлар спорт мактаби Оролбўйи қизлари учун бекёё спорт бўлди. Иккинчи қаватли кўркем турни оотида нафосат маликаларининг бадий гимнастика бўйича маҳорат сирларини нухта эгаллаши учун барча имконият яратилган.

баҳор Бобожонованинг айтишича, бу ерга бадий гимнастика билан шугулланиш истагида келаётган қизлар сафи кун сайин кенгаймоқда. Айни пайтда машғулотларда мунтазам қатнашаётган қизлар 400 нафарга етди. Уларга 9 малакали мураббий сабоқ бераётир.

Мақсад ҲАБИБУЛЛАЕВ (ЎЗА)
олган суратлар.

Бухоро “Универсиада-2013”

иштирокчиларини кутмоқда

Бугун ҳар бир бухороликнинг кўнглида ғўзаллик ва
милл нафаси кезиб юрибди. Навбатдаги “Универсиа-
-2013” беклашувларига қизгин тайёғарлик
ёрилаётгани боис Бухоро шаҳрида кўплаб бунёдкор-
лик, ободонлаштириш ва кўкмазморлаштириш ишлари
ошқоқлик билан амалга оширилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 26 июндаги “Ўқувчи ва талаба ёшларини спортга жалб қилишга қаратилган узлуксиз республика спорт мусобақаларини ўтказиш тўғрисида”ги қарорига кўра ўтказилаётган талаба-ёшларнинг ўзига хос олимпиадасини халқимиз интиқлик билан кутмоқда. Айни кунларда барча таъиёргарлик ишлари низоҳатга етказилди.

Маълумки, “Универсиада” дастуридан 12 та спорт тури ўрин олган. Булар футбол, кўл тупи, баскетбол, кураш, белбоғли кураш, дзюдо, теннис, стол тенниси, сузиш, енгил атлетика ва шахмат мусобақаларидир. Унда жами 1910 нафар иштирокчи қатнашиши режалаштирилган бўлса, уларнинг 1350 нафари спортчи ўғил-қизлар, 172 нафари мураббий, 200 нафари ҳакамлардан иборат.

— Жойларда қад ростлаётган замонавий спорт иншоотларини кўрган кишининг баҳри дили очилади, — дейди “Нурафшон ҳамкор курилиш” МЧЖ директори Шаҳобиддин Аҳмедов. — Айниқса, универсиада мусобақати билан қурилган спорт заллари, “Умид” ёшлар маркази, қайта тайёрланган талабалар ётоқхонаси, ошхона бинолари кўпчиликнинг эътиборини тортди. Бундай хайрли ишларда бизнинг ҳам улуғимиз борлигидан бахтиёрмиз. Бухоро юқори технологиялар муҳандислик техника институти қарашли икки қаватли қилиб

— Жойларда қад рўстлаётгани замонавий спорт иншоотларини кўрган кишининг баҳри дили очилади, - дейди "Нурафшон ҳамқор курилиш" МЧЖ директори Шахобиддин Аҳмедов. — Айниқса, университетда муносабати билан қурилган спорт заллари, "Умид" ёшлар маркази, қайта тавмирланган талабалар ётоқхонаси, ошхона бинолари кўпчиликнинг эътиборини тортди. Бундай хайр-ли ишларда бизнинг ҳам улуғи-миз борлигидан бахтиёрмиз. Бухоро юқори технологиялар-мукхандислик техника институти-га қарашли икки қаватли қилиб

Фаолият

Имконијати чекланганлар

**иктидорини юзага чиқариш жамоанинг
эзгу мақсадига айланган**

Рассомчилик, ҳайкалтарошлик, меъморчилик, зардузлик тўқувчилик, тикувчилик каби таъсирлар азаматий санъатнинг кўплаб турларида юксак маҳорат, меҳнат ва сабр билан яратган ишларида ўқсик дилларнинг орзу-армонлари, умиди ишончлари сингиб кетгандай гўё...

— Давлатимиз ижтимоий ҳимоя тизимида олиб борилаётган изчил ислохотлар туфайли имконияти чекланган болалар ҳам соғлом болалар каби таълим олиш, фанларни пухта ўзлаштириш, касб-хунарнинг бошланғич сир-асрорларини ўрганишлари учун кулай шарт-шароитлар яратилмоқда. Бунинг амалий исботи ўларок, таълим муассасасида амалга оширилаётган ишлар миқолида яққол қўриш мумкин, - дейди мактаб-интернатнинг тасвирий санъат фани ўқитувчиси Лола Ҳусанбоева. — Ўқувчиларимизнинг ички имкониятларини юзага чиқариш, қобилиятларини тўғри рағбатлантира олиш биз педагоглар зиммасидаги энг муҳим вазифа саналади. Дарс жараёнида дарсдан ташқари машғулотларда бунга катта эътибор қаратилади. Уларнинг рангтаъвир, миниатюра, аппликация, амалий-баддий безак, юмшоқ ҳимоя қоғозларида ишлаган ишларида тасаввур дунёсининг кенглиги намойиш бўлади. Болаларнинг ўзига бўлган ишончи бизни қуввонтиради.

Дарҳақиқат муассасанинг энг фаол ва таъаббускор ўқитувчиларидан бири бўлган Лола Хусанбоева ўтган йили "Ёшлар билан ишлашдаги намунали фаолияти учун" номинатсияси бўйича Ўзбекистон Бадий академияси Бадий Ижодкорлар уюшмасининг дипломига лойиқ кўрилди. Сайёра Бўрибоева, Лола Ашурова, Раим Ботиров, Улугбек Азимов, Уктам Ўринбоев, Руслан Сайидов, Рисолат Ўринбоева, Наргиза Уролова, Наргиза Ҳасанова сингари ўқитувчи ва тарбиячиларнинг ўқувчиларни иқтисоди, салохиятини рўёбга чиқаришдаги тинимсиз изланишлари боис, бугун муассасанинг қўлба ўқувчилари нафақат вилоят, балки республика миқёсидаги нуфузли курик-танловларда иштирок этиб, faxрли ўринларни қилга кўриб бел молкдалар. Ҳасов Улугмуродов, Ўлилой Эб-

утаева, Хайитбой Усмонов, Садоқат Хазраткулова, Улбўсин Абдумуродова қабилаар шулар жумласидандир. Синф ўқувчиси Муътабар Эркабоева мактаб-интернатнинг чинакам фахрига айланган. Табиат инъом этган бекиёс истеъдод бўш ёш қизаларо мужассас десак янглишмаймиз. Унинг ноёб иккитори, билими, тафаккур дунёсининг кенглиги ўзига хос фалсафа уфуриб турган тасовирларида акс этади. 2008-2011 йилларда «Давамида» «Мафтукур» ранглар жиҳоси» «Ўзбекистоннинг етти мўъжизаси», «Энг улуғ, энг азиз» қуриқ-танловларнинг республика босқичларида унинг биринчи ўринни қўлга киритгани иккиторида берилган муносиб баҳо дейиш мумкин.

Мақтаб-интернатнинг иқтидорли, санъатга иштиёқи баланд ўқувчи-қизларидан ташкил топган "Нилуфар" рақс дастаси ҳам турман ва вилоят миқёсда тақдирлабларган турли маданий-маърифий утқизиларда фолклор иштирок этиб келмоқда. Мусиқа фани ўқитувчиси, тўғарак раҳбари Фахриддин Бердимуродовнинг айтишича, тарбияланувчилардаги жисмоний камчилик мусиқа ва санъатни идрок этишларига асло тўсқинлик қилмайди, аксинча, ҳатти-ҳаракатлар, имо-ишораларни тيرانроқ англаб, улардаги диққат-эътиборинг қўнайишига олиб келади.

— Мактабимизда фан ойлликлари доирасида очик дарслар мунтазам ташкил этиб келинади ҳамда мониторингин олиб борилади, - дейди фикрини давом эттириб Н.Ташбеков. — Бунинг натижасида ишлаб чиқилган методик тасвиялар ўқитувчиларимизнинг касб маҳорати ошишига, амалий тажрибаларининг мустақамлланишига омил бўлмоқда. Зеро, ўқитувчиларимизнинг бундан меҳнатлари замирида муҳтож қалбларга меҳр-мурувват, илм-зиё улашишдек бурч ва масъулият туридиби.

Ха, ташаббускорлик, касбга садоқат, фидойилик шиори бўлган, эзгуликка камарбаста шундай инсонлар бор экан, муассаса тарбияланувчиларининг иқтидорию истеъдоди бўй кўрсатаверади.

Дилноза ҲАЙИТОВА,
“Milliy tiklanish” мухбири

Бизнинг шарҳ

“Тирик товар” савдоси

Дунёда курул-яроғ ва наркотик модда контрабандасидан сўнг учинчи ўринда турувчи инсон органлари савдоси авж олиб бораётгани жаҳон ҳамжамиятини ташвишга солаётир. БМТ томонидан тайёрланган ҳисоботга кўра, йилига 4 миллиондан ортиқ аёл ва болалар ноқонуний йўл билан ўзга юртларга олиб кетилмоқда. Икки ярим миллион аёл ва бола инсон органлари савдоси қурбонига айланаяпти

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти маълумотларига кўра, сайёрамизда ҳар соатда 1 киши ички азбоси бошқа кимсага қайта ўтказиш мақсадида катта маблағ эвазига пулланаётган экан. 2008 йилнинг 30 апрель-2 май кунлари Трансплантация ва Халқаро нефрология жамиятлари томонидан Истанбулда ўтказилган саммитда “Трансплантация туризми ва инсон органлари савдоси тўғрисида”-ги декларация қабул қилинди. Ички тана аъзоларини кўчириб ўтказиш амалиёти XX асрнинг мўъжизаларидан бири десак хато бўлмас. Чунки, у туйғайли қурраи заминдаги ўлим тўшагига миҳланиб ётган юз минглаб беморларнинг ҳаёти сақлаб қолинмоқда.

АҚШлик машҳур шифокор, Нобель мукофоти соҳиби Жозеф Мюррейни ҳақли равишда трансплантация отаси дейишади. Жарроҳ 1954 йили буйракни қайта кўчириш амалиётини қойилмақом қилиб уддалаган. Унинг яна бир ҳамкасби Томас Старзл эса жигарни, Жанубий Африка Республикасида яшовчи жарроҳ Кристиан Бернард юракни бошқа бир одамга кўчириб ўтказиш соҳасида тиббиёт оламида ўзига хос янгилик яратди. 1970-йилларда турли мамлакатларда жарроҳлар томонидан жами 228 та жигар плантацияси амалиётига қўл урилган, шундан бор-йўғи 20 та ҳолатда беморларнинг ҳаёти сақлаб қолинган,

холос. Ўша йиллари Бразилия, Чили, Аргентина босма оммавий ахборот воситаларида ўз тана аъзоларини сотиш истагида бўлганлар ҳақида кўплаб эълонларни ўқиш мумкин эди.

Яқинда Исроил полицияси халқаро инсон органлари савдосига аралашиб қолган 10 кишини қўлга олди. Косово пойтахти Приштинадаги “Медикус” клиникасида 2008 йили камида 30 нафар одам буйраги кесиб олиниб, ўзгаларга қиммат нархда сотиб юборилган. Нафси ҳақалак отган шифокорлар донорнинг ҳар бир буйрагига 15-20 минг евродан ваъда қилган ҳолда Европа ва Шимолий Америкадаги бадавлат шахсларга камида 100 минг еврога сотиб юборган. Россиянинг Узок Шарқидан келган Анна Русаленко ҳам “Медикус” қурбонларидан бири ҳисобланади. Жарроҳлик амалиётидан сўнг Русаленко 1 та буйрак билан самолётда Истанбулга жўнатилган. Унга ваъда қилинган тоvon пули ҳам тўланмаган. “Қора трансплантологлар”нинг ноқонуний фаолияти ҳақида Собиқ Югославия иши бўйича Гаага халқаро трибунали собиқ прокурори Карла дель Понте, Европа Кенгаши маърузачиси, швейцариялик ҳуқуқшунос Дик Марти ҳам кўп бор чиқишлар қилган.

Яқинда бўлиб ўтган судда мазкур тиббиёт муассасаси раҳбари Лютфи Дервиши 8 йил, унинг ўғли Арбан 7 йил муддатга озодликдан маҳрум этилган. Косово соғлиқни сақлаш вазирлиги собиқ ходими Идир Рецай узок муддат панжара ортида ўтирадиган бўлди. Уларнинг жиноий шериклари ҳам қилмишига яраша жазосини олди. Асосий айбдорлардан айримлари сиртдан қамалишган. Приштина яқинида беҳуш ҳолатда ётган Туркия фуқаросининг буйраги “ўлжа” қилиниб, уни исроиллик

шифокор Мошель Харелга 20 минг долларга сотадилар. Жарроҳлик амалиёти эса туркиялик Юсуф Сонмез томонидан айнан “Медикус”да олиб борилди. Харел 2012 йилда Исроилда ушланган бўлса, “Жаҳолат шифокори”, “Доктор Франкэнштэйн”, “Қора жарроҳ”, “Юсуф” тахаллуси билан ном қозонган Сонмез 2011 йили Туркияда Интерпол томонидан қамоққа олинди. Орадан кўп ўтмай у қўйиб юборилди. Унинг адвокатлари Сонмез ҳеч қимми ўлдирмаган, майиб-мажруҳ қилмаган, фақат оғир беморларнинг жонига малҳам бўлган, деб ҳимояси остидагисини оқлашга уринишаяпти.

Туркиялик жарроҳ 1986-2005 йиллар давомида 3 ярим мингтадан ортиқ буйрак жарроҳлик амалиётига бошқош бўлган, шу жумладан, Косовода ҳам. “Organswatch” нодавлат ташкилоти директори Нэнси Шепер Хьюз ва баъзи тадқиқотчиларнинг фикрича, Сонмез Косово озодлик армияси вакиллари билан ҳамкорликда иш юритган эмиш. “Медикус” клиникаси бўйича текширув ишлари 2014 йилда поёнига етказилиши кутилмоқда. Жиноий гуруҳ Туркиядаги қочқинлар лагери, Суриядаги дала госпиталларида ўлган ва ярадорларнинг ички аъзоларини қонунга ҳилоф равишда кесиб олиб, мўмай даромад топган. Хатай шаҳрида 2012-2013 йиллар мобайнида трансплантация бир неча баробарга ортгани ташвишлидир.

Хориж фирмалари ички органларини кўчириб ўтказиш чоғида зарур бўлган препаратларни жўнатишда давом этапти. Тиббиёт соҳаси антропологи Дебре Будиани Саберининг айтишича, “органфурушлар” асосан эҳтиёмжанд одамлар орасига кириб, уларнинг ишончини қозонган ҳолда қарз ботқоғига ту-

ширадилар ва ўз муддаосига эришади, яъни, берган пулини буйрак ҳисобига қайтариб олади. Халқаро трансплантология маркази маълумотига қараганда, айни пайтда буйракнинг ўртача баҳоси 62 минг доллар, айрим ҳолатларда 200 минг доллар, жигар 98-130 минг доллар, ўпка 150-170 минг доллар атрофидадир. Дунё миқёсида тана аъзолари савдоси билан шуғулланувчиларнинг йиллик даромади 50 миллиард долларни ташкил этаётир. Ғарбий Европада 40 минг киши навбатда турган бўлса, Буюк Британиянинг ўзида 6 мингдан ортиқ бемор жарроҳлик столига ётолмай жони узилмоқда. Яқин-яқингача қўхна қитъада навбатга етиш учун ўртача 3 йил вақт кетган бўлса, ҳозир эса тахминан 10 йил кутишга мажбур.

Буюк Британияда орган донори бўлиш учун соғлиқни сақлаш миллий хизмати донор органлари Реестри рўйхатидан ўтиб, сурати туширилган гувоҳномани олиш мумкин. Бу ҳақда албатта ўз яқинларини огоҳ этиши даркор. Борди-ю, донор вафот этса, унинг ички аъзоларини кесиб олишдан аввал яқинларининг розилиги керак бўлади. Испанияда ҳар бир фуқаро донор сифатида тан олинган. АҚШнинг Висконсин штатида тирик донорларга харажатларни қоплаш учун 10 минг долларлик солиқ имтиёзи яратилган. Эронда буйрак савдоси қонунийлаштирилган. Унинг баҳоси ўртача 5-6 минг доллар атрофида.

Яқинда Австралиянинг Янги Жанубий Уэльс штати парламенти яшиллар партияси томонидан депутатликка сайланган Жэмми Паркер инсон аъзолари қайта кўчириб ўтказилишига қарши 10 мингдан ортиқ имзо тўплаб қонуншунослардан бу масалани чуқур ўрганиб чиқиш ташаббусини илгари сурган. Энг асосийси, Паркернинг талаби ижобий қондирилди. Унга кўра, энди яшил қитъада инсон аъзолари устида доимий иш олиб бораётган хитойлик шифокорларнинг фаолиятига чек қўйилади, австралиялик тиббиёт ходимларининг ХХРда бу соҳада тадқиқот ишларини юритишлари тўхтатилади. Қонунга зидлиш юритган трансплантологларни энди 25 йиллик қамоқ жазоси қутмоқда. Ўнлаб мамлакатларда бу борада тегишли қонунлар ишлаб чиқилган. Масалан, Озарбайжонда қонунга итлоат қилмаган соҳа ходимлари 4 йилдан 12 йилгача озодликдан маҳрум этилади. Юрак қора бозордаги энг қиммат аъзо. Уни фақат ўлган одамдан олиб бошқаларга ўтказиш мумкин. Шу боис, биронта одам юрак донори бўла олмайди. Қайта ўтказилаётган жами 70 минг инсон аъзоларидан 50 минггаси буйракка тўғри келади. АҚШ бу борада етакчилик мавқеини эгаллаб турибди. Ноқонуний жарроҳлик амалиётини ўтказган америкаликлар тасодифий инфекция тарқатувчиларга айланаётир. Гарвард тиббиёт коллежи профессори Франсис Дельмонико халқаро “Трансплантейшн Со-сайте” уюшмаси президенти бўлиб ишламоқда. Мазкур ташкилот томонидан фуқароларнинг бу борадаги сиёсий-ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, соҳадаги ноқонуний савдоларга чек қўйиш мақсадида кўплаб хайрли ишлар амалга оширилмоқда ва бу ҳаракатлар жаҳон ҳамжамияти диққат эътиборида турибди.

Азимжон ПЎЛАТОВ

ДУНЁДАН ДАРАКЛАР

Эрон жанубида

Қарийб 7 балли зилзила юз берган.

Табиий офат маҳаллий вақт билан эрталаб соат 04:00 атрофида кузатилган. Оқибатда юзлаб одамлар турли даражада тан жароҳати олган, ҳалок бўлганлар ҳам борлиги айтилмоқда. Кузатувчиларнинг фикрича, бундан сал аввалроқ ҳам 5,6 баллга яқин ер силкиниши юз берган. Эслатиб ўтамиз, Эронда 2012 йил 11 август куни шимолий-ғарбий ҳудудда 6,3 балли зилзила оқибатида 250 киши ҳалок бўлиб, қарийб 2 минг киши турли даражада тан жароҳати олган. Мамлакат сейсмик фаол зонада жойлашган бўлиб, ўтган асрда 20 та кучли зилзила оқибатида 170 минг аҳоли қурбон бўлган. Мамлакат тарихидаги сўнгги энг кучли ер силкиниши Бом шаҳрида 2003 йилнинг декабрида содир бўлиб, қарийб 30 минг кишининг ҳаётига зомин бўлган.

Режасиз ишлар оқибати

Хитойнинг шарқий минтақаларида қарийб бир ҳафтадан буюн ёғингарчилик ҳукм сурмоқда.

Тинимсиз ёққан ёмғир сув тошқинларини юзага чиқарган. Мутахассисларнинг маълумотларига қараганда, табиий офат натижа-сида қарийб 1 миллион киши зиён кўрган. Кучли ёмғирларнинг аҳоли истиқомат қиладиган ҳудудларда қачон содир бўлишининг аҳамияти йўқ. Кузатувчиларнинг фикри-ча, мазкур минтакаларда биноларнинг мустаҳкам қурилмагани ёки режасиз барпо этилгани ва бошқа кўплаб ҳолатлар қурбонлар ва талафотлар сонини кўпайишига олиб келмоқда.

Яхши ҳимояланмаган

Хакерлар АҚШ иқтисодиётига жиддий таҳдид солмоқда.

Хакерлар мамлакатнинг энергетика, молия, ахборот технологиялари, фазо ва автомобиль соҳаларини нишонга олмоқда. Маълумотларга кўра, бунинг оқибатида Қўшма Штатлар иқтисодиёти йил-лига ўнлаб миллиард доллар зарар кўрмоқда. Бироқ айрим компаниялар хакерлар хуружига учраганини овоза қилишни истамаслигини ҳисобга олганда, ҳақиқий зарар қўлами бундан-да катта бўлиши айтилмоқда. Таҳлилчиларнинг фикрича, хакерлик асосан молия тизимлари яхши ҳимояланмаган жойларда амалга оширилмоқда.

Сўнгги 40 йилда

Маълумотларга қараганда, сайёрамизда ҳароратнинг иссиши оқибатида абадий музликлар эриб, ўрмонлар қури-моқда.

Уммон суви фақат бир метр кўтари-рилганда ҳам сайёрамиздаги 600 миллион киши истиқомат қи-лаётган ҳудуд хавф остида қолиши мумкин. Олимларнинг ҳисобича, асримиз охиригача дунё ҳарорати 2,5-3 даражагача ортади. 2080 йилда Гренляндия, 2100 йилда эса Антарктидадаги музлар эриб тугаши тахмин қилинмоқда. БМТ ва Халқаро метеорологик ташкилот томонидан Иқлим ўзгариши бўйича ҳукуматлараро экспертлар гуруҳининг маълумотича, сўнгги 40 йилда океанлардаги ҳароратнинг ортиси кутилганидан 50 фоиз тезроқ содир бўлмоқда. Агар глобал исси натижасида қуруқликдаги музлиқлар эриши давом этса, 2100 йилга бориб океанларда-ги сув сатҳи кўпи билан 59 сантиметргача кўтарилади. Кузатувчилар-нинг айтишича, Гренляндия ва Антарктидадаги муз қояларнинг йўқолиб бораётгани катта хавфдир.

Хориж хабарлари асосида тайёрланди

Рангин дунё

Дунё опера санъатининг маркази саналмиш Ла Скала театри Милан шаҳрида жойлашган. Машҳур театр мамлакат рамзи сифатида ҳам эътироф этилади. Сабаби, италияликлар тарихининг бир қисми айнан Ла Скала билан боғлиқ.

Театр биноси 1776-1778 йилларда “Санта Мария дела Скала” черкови ўрнида бунёд этилган. Унинг “Ла Скала” деб аталиши ҳам шундан. Қурилишдан аввал черков ҳудудида қазшма ишлари олиб борилади. Археологлар бу ерда қадимги Римда яшаган мим Пиладнинг тасвири туширилган улкан мар-мар тошга дуч келишган. Ана шу топилма сабаб эски черков ҳудудида опера театрини барпо этиш гоёсига қарши чиқаётганлар ҳам ортга чекинади. Театрни қуриш масъулияти ўз даврининг машҳур меъмори Ж.Пьермаринига юкланади. Меъмор бинони сидқидилдан бунёд этган. Ҳатто, арзимас бўлиб кўринган деталлар ҳам унинг эътиборидан четда қолмайди. Опера театрининг ташқи ва ички безаклари кўзни қамаштирадиган даражада гўзал. Колаверса, уни қуришда оптик ва акустик қонун-қоида-ларга тўлиқ амал қилинган. Шунданми, Ла Скала сахнаси-дан туриб опера ижро этиш ҳар қандай санъаткор учун шараф ҳисобланади.

Ла Скалани бунёд этиш Ми-

лан учун тахминан 1 миллион лирага айланади. Ушанда қури-лишга кетган барча сарф-ха-ражатларни қоплаш шаҳарнинг ўзига тўқ 90 нафар фуқаросига юкланган. Шундай қилиб, Ла Скала 1778 йилнинг августда тантанали равишда очилади. Премьера куни иккита опера, жумладан, А.Сальерининг очи-лиш маросими учун махсус ёзган “Тан олинган Европа” асари ижро этилган. Ундан кейин эса яна иккита балет то-мошабинлар эътиборига ҳаво-ла қилинади. Миланликлар опе-ра театрига қаттиқ меҳр қўйи-шади. Ла Скалага киришни од-дий фуқаролардан тортиб, кибор-ларгача истарди. Бироқ, театр-га кириш санокли инсонларга-гина насиб этган.

Неоклассик услубда қурил-ган Ла Скала биносининг узун-лиги 100, эни 38 метрни таш-кил қилади. Театрнинг асосий зали тақа кўринишида лойиҳа-ларнинг аксарияти Ла Скалага опера ва балетни кўраман, де-ган ниятда келган. Вақти-вақти билан театр биносида шоҳона рақс кечалари ҳам уюштириб турилган.

Ла Скала

бу ерда бош кийимда ўтириш одобдан бўлмаган, аммо...

қизиги, XVIII асрда театрда на-фақат спектакль томоша қилиш, балки тамадди қилиш ва қарта ўйнаш ҳам мумкин эди. Бунинг учун театрнинг иккинчи қатор-даги айвонлари ажратилган. Шунга қарамай, томошабин-ларнинг аксарияти Ла Скалага опера ва балетни кўраман, де-ган ниятда келган. Вақти-вақти билан театр биносида шоҳона рақс кечалари ҳам уюштириб турилган.

Томоша бошланган заҳоти театр партерига унча катта бўлмаган йиғма ўриндиқлар олиб чиқилган. Бундай ўрин-диқлар асосан айвонда ўтириш-га қурби етмайдиган томоша-бинлар учун эди. Гарчанд театр-да бош кийимда ўтириш одоб-дан бўлмаса-да, Ла Скала партерида ўтирганларнинг ҳам-маси шляпада ўтирган. Негаки, ушанда электр чироғи бўлма-гани учун театр шам ёрдамида

ёритиларди. Одамлар эса қан-дилдаги шамдан оқаётган су-нуқликдан қийиб қолмаслик учун ҳам шляпа кийишга мажбур бўлган. Табиийки, шамлар то-моша залини етарли даражада ёритиб беролмаган. Бунинг натижасида сахнанинг деярли ярми кўринмай, томошабинлар ни қоронғу залда ўтирарди. Киш келиши билан театрда совуқ ҳарорат ҳукм сурган. Са-баби, бино қурилаётганида иси-

сахналаридан туриб ижод қилишда давом этди. 1946 йили театр яна ўз эшиklarини томо-шабинлар учун очди. Қайта қуриш ишлари хайрхоҳларнинг ҳиммати билан амалга оширил-ди. Ҳатто, театрининг бош ди-рижёри Тосканини қурилиш ишлари учун 1 миллион лира театр-садақа қилади. 2002 йили ҳайр биносида навбатдаги реставрация ишлари олиб бо-рилди. Қайта қуриш ишлари уч йилча давом этди. Ўриндиқлар-ни қамайтириш ҳисобига бўлса-да, театр янги сахна, ҳар бир ўриндиққа ўрнатилган сенсор экран ҳамда ходимлар учун мўлжалланган бир неча хона-ларга эга бўлди.

Ла Скала сахнасида шу вақт-га қадар италиялик ижрочилар қаторида жуда кўплаб хориж-лик санъаткорлар ҳам опера қуйлаш бахтига муассар бўлиш-ган. Хусусан, XX асрда Э.Кару-зо, Т.Руффо, М.Канилья, М.Кал-лас, Ф.Корелли, Ф.Шалаяпин, Е.Образцова каби опера уста-лари ана шундай шараф насиб этган. Аънамага кўра, Ла Скала дунёнинг бошқа театрларидан фарқли ўлароқ, ҳар йили мав-сумни 7 декабрь куни бошлай-ди. Театр мавсуми келаси йил-нинг ноябрида ёпилади. Яна бир ҳолат: театр томошалари ярим тунга қадар ниҳоясига етиши шарт. Шу боис, узокроқ қўзиладиган спектакллар вақ-ти бошлангани ҳам мумкин.

Зафар МУҲАММАД

Эътибор

Маҳалла фаоллари ўқуви

Барно ХАҚҚУЛОВА,
“Маҳалла” хайрия жамоат
фонди Китоб тумани бўлими
раисининг диний маърифат
ва маънавий-ахлоқий тарбия
масалалари бўйича
маслаҳатчиси

Ўзбек менталитети-
ни, миллийлигини ўзида
жо тувчи атласу,
адаслар, сўзана-ю
попоз усулди ишланган
матолар, налаклар
бетакрор жозибаса
эгалли билан бир
қаторда ўзгача жиҳат-
лари ҳам мавжудлиги
кишилр эътиборини
тортиб келади.

МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН “МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ” ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ

ХОМИЙ: «МАТБУОТ ТАРҚАТУВЧИ» АКЦИЯДОРЛИК КОМПАНИЯСИ

яңги қиёфа касб этмоқда

Нуротани эслаганимда кўз ўнгимда, энг аввало, очик осмон остидаги музей қўрқончанинг ноёб ёдгорликлари, жумладан, шифобахш Нур чашма суви, Чилустун, Пашавақта катта гўмбаз, Шайх Абул Ҳасан Нурий, Нургулбиби меъморий ёдгорликлари, антик даврда қўрилган, ҳозиргача баъзи деворлари сақланиб қолган Нур қалъаси, виқорли тоғлари, бетакорор табияти, сўлим даралари намён бўлади.

Бир-бирлари билан ҳазил-му-
тойиба қилиб ишлаётган хашар-

— Умумий майдони 3,5 гектарлик мазкур богга 7 мингдан ортик кук арча, туя кампакт, юка, шамшод, япон сафораси, қрим сосна-си можжевельник, баграк, мажнун тут, сосна, каштан, бурғина каби 10 мингга яқинлат, шунингдек, 10 донга гулқўча-ти ўтказилди. Аҳолининг кундуз-ги ва кечки вақтларда ҳам дама олишларига қулай шароит яра-тиш мақсадида 16 донга ором кур-си ўрнатилди. Бог атрофи ва ички қисмига ўрнатилган юзлаб чи-

Инзат АНАМАРИЁ,
50-й (Б-й) этаж

Жамшид БЕРДИЕВ,
ЎЗМТДП Нурота туман
Кенгаши етакчи
мутахассиси:

— Президентимиз ўз нутқларида тарихимизни яхши билмасдан туриб юксак маънавиятга

Нуротага оқшом чўқди. Кўплаб яхши инсонлар билан учрашдик, ҳамсухбат бўлдик, ўтганларни зиёрат қилдик. Чашма сувида қониб ичиб, бетакорр табиатидан баҳра олдик. Кўрган-кечирганларим, "Чашма" мажмуасида олиб борилаётган ободончилик ишлари, бунёдкор, меҳнаткаш ва меҳмондуст нуроталиклар ҳақидаги қарашларимни яна бир поғона юксакликка кўтариб бўрсин. Бу ерда бўлган қисқа фурсатимизда мамлакатимизда меъморий, тарихий обидаларни асраб-авайлаш, ободонлаштириш ва кенг тарғиб қилишга давлатимиз томонидан қаратилаётган алоҳида эътибор ва ғамхўрликнинг юксак самаралар бераётганига амин бўлдик. Келгуси сафар Нуротага келганимизда бундан-да катта ўзгаришлар бўлишига ишондик. Яна зиёратга келишни кўнгилга туғиб, ҳамроҳим Акрам акага бугунги сaxeат учун миннатдорлик билдириб орта қайтдик.

**Эркин ЙЎЛДОШ,
“Milliy tiklanish” мухбири**

факультети талабаси

Л.Н.Толстой

Р.Эмерсон

Мъжизакор лимон

A photograph of three lemons. One lemon in the foreground is sliced in half, revealing its internal segments and seeds. Two whole lemons are positioned behind it, one slightly to the left and one to the right. A single green leaf is attached to the stem of the lemon on the right. The lemons are bright yellow with a textured, bumpy skin. The background is plain white.

* * *

“Peel P50” дунёдаги энг кичкина автомобиль бўлиб, унинг ўлчамлари узунасига 134, энига эса 99 сантиметр. Бундай автомобилга бир киши ва унча катта бўлмаган жомадон сиғиши мумкин.

Қанотли автомобиль

**АЙНИ ПАЙДА СИНОВДАН ЎТКАЗИЛАЁТГАН СЕДАН
«TF-X TERRAFUGIA» САМОЛЁТ СИФАТ АВТОМОБИЛИ
2015 ЙИЛИ ИШЛАБ ЧИКАРИШГА КЎЙИЛАДИ.**

Мазкур техника мўъжизаси икки ўриндиқли бўлиб, очилиб-ёпиладиган қанотларга ҳам эга. "Terrafugia" осмондагина учadi, бироқ ерда оддий автомашинадан сира қолишмайди. Массачусетслик (АҚШ) мутахассислар модель ўзининг ихчамлиги, айниқса, гараж ва тўхташ жойларида кўп жой эгалламаслиги билан ажралиб туради. «TF-X Terrafugia»нинг бензобакиси 87 литр ёқилғи кетади. Ҳайдовчи билан ҳисоблаганда, унга тўрт киши бемалол сигади. Энг қизиги, машина ёқилғисиз ҳам 800 километрча уча олади.

Ширинхўрлар меҳмонхонаси

**ЛОНДОН (БУЮК БРИТАНИЯ) ШАХРИДА ҚУРИЛГАН
МЕХМОНХОНАДАГИ ҲАР БИР БУЮМ ИСТЕЪМОЛ
УЧУН ЯРОҚЛИ ҚАНДОЛАТ МАҲСУЛОТЛАРИДАН
ТАЙЁРЛАНГАН.**

Мехмонхона-нинг нақ саккизта хонаси уй-рўзгор буюмлари кўри-нишидаги ширин-ликларга лиқ тўла. Ҳатто, девор ва ромларда, шунингдек, мебель ва бошқа жиҳоз-ларда ҳам мазали шоколад, бисквит, печенье ва шунга ўхшаш қандолат турларини тағиб кўриш мумкин. Ширин-ликлар билан безатилган хоналарнинг бирида ранг-баранг безе-дан ишланган гиламча, бошқа бир хонада эса кексли тунчирик, зефирдан тайёрланган популкар бор экан. Мазкур хоналарни безашда 14 нафар қандолатчи қатнашган. Ширин хомашёни тайёрлаш учун қандолатчиларга 2000 соат, декоратив безак-ишлари учун эса 900 соат вақт кифоя қилган.

Зафар МУҲАММАД тайёрлади

Бош муҳаррир: Жалолиддин САФОЕВ

ТАҲРИРИЯТ МАНЗИЛИ: Тошкент-100000, Амир Темур кўчаси, 1-тор кўча, 2-уй

Газета тахририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди
ТЕЛЕФОНЛАР: (8-371) Қабулхона 234-69-55, Парламент ва партия ҳаёти бўлими (факс): 234-01-47
 Бош муҳаррир ўринбосари 234-87-74, Бухгалтерия 234-87-73, Компьютер хонаси 234-86-41.

Ҳажми 4 босма табоқ офсет усулида босилди. Қоғоз бичими А-2

«ШАРҚ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй

Газета ҳафтанинг чоршанба куни чиқади.
2008 йил 29 октябрда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан
№ 0223 рақами билан рўйхатдан ўтган.

Буюртма — Г 519, Адади — 10620. Газетанинг бахоси келишилган нархда.

Навбатчи муҳаррир: Бехбуд БОТИРОВ

Навбатчи: Дилфуза РЎЗИЕВА

Саҳифаловчи: Акбар ШОДИЕВ

Электрон почта: e-mail: milliyt@sarkor.uz

Босишга топшириш вақти — 21.00.

Топширилди — 22.40.